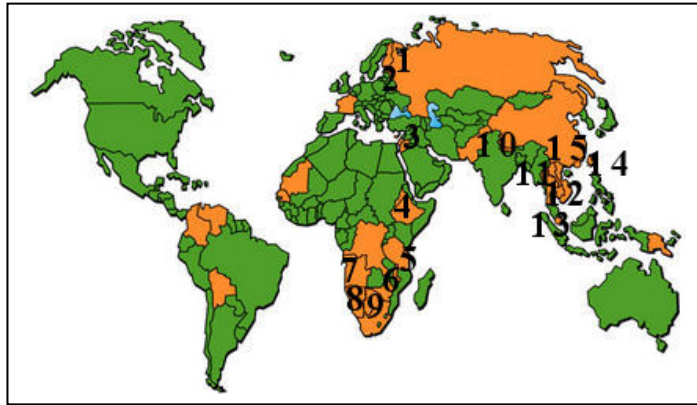

Perhekasvatustyön tukiohjelma 2010–2014

Family Life Project (FLP)

Ohjelman loppuraportti

Ohjelman kohdemaat: 1) Venäjä 2) Viro 3) Israel/Palestiina 4) Etiopia

5) Tansania 6) Malawi 7) Angola 8) Namibia 9) Botswana 10) Nepal

11) Thaimaa 12) Kambodža 13) Singapore 14) Taiwan 15) Hongkong-Kiina

SISÄLTÖ:

(Sivu)

3	Raportin tiivistelmä
4	Taustaa
4	Suunnitteluvaihe
5	Tavoitteet
5	Hankkeen alku 2010
6	Hankehallinnosta ja taloudesta
6	Vierailuohjelmista
6	Kouluttajien kouluttamisesta
7	Opetusaineistosta

8	Tasa-arvo, heikkojen ym. auttaminen, aids
8	Tehtäviä Suomessa
9	Ohjelman ongelmakohtia
10	Päätteeksi

Liitteet:

12–19	Kooste perhetyöstä eri työalueilla
21–43	Hankesuunnitelma

Perhekasvatustyön tukiohjelma 2010–2014 - RAPORTIN TIIVISTELMÄ

Ohjelman peruslinjaukset näkyvät jo ulkomaanosaston *Perhetyön esitteestä 2007*: ”**Perhetyön tarkoituksena on** - yhteistyökirkkojemme tavoin Raamattuun tukeutuen - **lähetyksen eri työalueilla tukea perhetyön näyn vahvistumista yhteistyökirkkoissa.** – *Lähetykseura pyrkii innostamaan ja kouluttamaan lähettejä perhetyöhön ja tukemaan yhteistyökirkkoja kansallisten työntekijöiden kouluttamisessa siihen.*”

Ohjelma on valtaosin ollut ns. ennakoivaa tai vahvistavaa perhetyötä, joskin työn edetessä eri maissa myös ns. korjaavan perhetyön (perheneuvonta tms.) osuus on kasvanut. Ennakoiva/vahvistava perhetyö (perhekasvatustyö) verrattuna korjaavaan, ongelmalähtöiseen toimintamalliin tuottaa parempia tuloksia pienemmin panostuksin. Esimerkiksi vammaisten asema parantuu, kun heidät on lapsuusajan perheessä hyväksytty; naisen asema kohentuu, kun tyttö on kotona ollut tasa-arvoinen; Miehen malliin vaikuttaa se miten poika on lapsuuskodissaan nähnyt isän kohtelevan äitiä/sisaria.

Perhetyön ohjelmajoinen hanke **kohdistui maihin, joissa Suomen Lähetysseurala on yhteistyökumppaneita.** – Hanke oli aluksi kehitysyhteistyöhanke, myöhemmin kokonaan seurakuntarahoitteinen. **Toimintabudjetti** oli vuosittain noin 20–27.000e.

Perhetyön kouluttajat Anna-Kaarina ja Matti Palmu tekivät Suomesta käsin yhteensä 20 neuvottelu- ja koulutusmatkaa kaikkiaan 10 eri maahan. Matkat on tehty kohdemaista tulleiden kutsujen pohjalta. Matkapäiviä kertyi keskimäärin 135 vuodessa. – Toiminta on ollut hyvin monimuotoista, kulloisenkin yhteistyökumppanin tarpeista ja toiveista lähtevää. Etiopiaa (ja osin Israelia) lukuunottamatta Palmut ovat toimineet englanniksi, paikallisten tulkkien tuella. Useat matkat ovat olleet kestoltaan 3-6 viikon mittaisia. – **Tehtäviin Suomessa** kuuluivat matkojen ja opetusaineistojen valmistelujen lisäksi mm. avioliittoleirit, Lähetysseuran perhetyön päivät, osallistuminen perhetyön ohjausryhmän työskentelyyn, ja erittäin tärkeänä tehtävänä yhteydenpito eri maissa perhetyötä tekeviin lähetteihin ja paikallisiin vastuunkantajiin.

Opetusaineistona käytettiin Palmujen kirjoittamaa **Perhetyön kouluttajan käsikirjaa**, joka on **käännetty 13 kielelle** (painettu 10 kielellä). Aineiston kontekstualisointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. – Ohjelman edistämä **perhetyö on edistänyt syrjäytyneiden/syrjittyjen aseman kohentumista**, erityisesti naisten ja tyttöjen aseman parantumista. Perhetyö on myös **aidsinvastaista työtä**, mm. korostaessaan uskollisen parisuhteen merkitystä. – Kaikkiaan **ohjelmalla on lisätty hyvinvointia kotona.**

Hankkeeseen liittyy useita **menestystarinoita**. Niitä ovat Inkerin kirkon perhetyö **Venäjäällä** (jatkonut jo parikymmentä vuotta) ja vuodesta 2000 alkaen vauhdilla kasvanut perhetyö **Etiopiassa** (3.000 perhetyöhön koulutettua, satoja tuhansia edunsaajia, kurssit paikallisella rahoituksella). – **Nepalissa** hyvässä vauhdissa olevaan ohjelmaan on löytynyt useita pystyviä paikallisia ns. Master Trainer -vastuunkantaja-kouluttajia. – **Tansaniassa** kasvava perhetyö on kanavoitunut KYT-hankkeen puitteisiin; vastuunkantajien joukkoa vain tulisi siellä kasvattaa. – **Kambodzhassa** perhetyö on hyvällä alulla, paikallinen vastuuhenkilökin on tiedossa, kunhan hänen palkkauksensa saadaan järjestymään. – **Namibian** perhetyö on edennyt hyvin, mutta ison huolen on aiheuttanut se, että perhetyön toimisto on suljettu ja perhetyöhön koulutettu, innostunut työntekijä on sijoitettu muihin tehtäviin. – **Viron** kirkon perhetyö on aluillaan ja on vuodessa laajentunut nopeasti erittäin monille tahoille.

Hankevuosiin on sisältynyt myös jokusia **pettymyksiä**. **Taiwanin** kirkko pyysi tukea, sai sitä runsaasti - eikä sitten kuitenkaan itse tarttunut toimeen. – Samoin **Thaimaan** kirkko pyysi koulutustukea perhetyöhön, mutta ei ole asiaa sittemmin edistänyt. – **Lähi-Idän** työalueen perhetyö on vaarassa muuttua **menestystarinasta pettymykseksi** useiden SLS:n yhteistyökumppanien sanouduttua irti yhteistyöstä.

Perhetyö on hyvällä tolalla hankkeen 15 kohdemaasta ainakin seitsemässä. Vain 2-3 maassa perhetyötä ei ole vielä saatu lainkaan alkuun. **Useissa maissa perhetyö on jo kokonaan paikallisten käsissä**; niissä maissa työ jatkuu joka tapauksessa.

Perhekasvatustyön tukiohjelma 2010–2014

1. Taustaa

a) Perhetyöllä **varhaiset taustat** Lähetyseuran työssä

Lähetyseuran työalueilla on tehty **perhetyötä eri muodoissaan alusta alkaen**, käyttämättä erityistä 'perhetyö'-nimeä. "*Kysymys lähetystyöstä avioliiton uudistajana ei sinänsä ole uusi, vaan yhtä vanha kuin itse työkkin*". (Teinonen, Lähetystyö avioliiton uudistajana Ambomaalla, 1949).

Monet lähetit, perheelliset ja perheettömät, ovat läpi vuosien eri työalueilla eri tavoin toimineet avioliittojen ja perheiden hyväksi. Niinpä **'perhetyö' voi tarkoittaa monenlaista toimintaa** esimerkiksi terveydenhuollon, terveystieteiden, HIV/aids-työn, opetustyön, seurakuntatyön eri lohkojen, diakonian, kummilapsityön, sosiaalisen työn, huumeiden ym. viitekehyksissä.

Lähetyksurssilla on jo pitkään käsitelty perheen kysymyksiä. Kurssille pyrittäessä niitä on työstetty sukupuun avulla. – **Lähetien avioliittoleirejä** järjestettiin 1988–1997 Kirsti Ijäksen toimesta. 1998 lähtien lähetejä on vuosittain kutsuttu mukaan lähetyksjärjestöjen yhdessä järjestämille avioliittoleireille. – 1990-luvulla järjestettiin myös ns. Naislähetien päiviä (yksineläville) läheteille.

SLS:n Perhe- ja avioliittotyön neuvottelupäivästä 2001 saivat alkunsa **Perhetyön neuvottelu- ja koulutuspäivät** sekä **Perhetyön ohjausryhmä**. Perhetyön eri muotoja edustavat mm. Hongkong (Ethel Witting), Venäjä (mm. Ijäksien perheseminaarit), Botswana (Theraplay) ja Namibia (Hankeloiden työ 2006 alkaen). Uusi toimintamalli otettiin käyttöön vuonna 2000 Anna-Kaarina ja Matti Palmun aloittaessa Etiopian Mekane Yesus –kirjon 'Perhekasvatustukiohjelman'.

b) Hankkeen **suoranainen lähtökohta Etiopian EECMY:n perhetyössä**

Perhetyö käynnistyi vuonna 2000 nopeasti Etiopiassa. Jo 2002 alettiin ulkomaanosastolla pohtia perhetyön aloittamista muillakin työalueilla. 2002 silloinen Etiopian aluekoordinaattori kirjasi Palmujen työ- ja kehityssuunnitelmaan: "Työpanosta voisi jakaa EECMY:n lisäksi myös muiden kirkkojen avioliitto- ja perhetyön kehittämiseen. Palmut voisivat toimia konsultteina ja rytmittää työvuosiaan jaksoilla eri kirkkojen palveluksessa. Tekeillä oleva käsikirja voisi palvella muitakin kuin Etiopian kirkkoa."

2003 laadittiin silloisen yhteistyökoordinaattorin kanssa ehdotus "Perhetyön projektiksi 2004–2008"; se ei kuitenkaan edennyt ulkomaanosastolla. – Syksyllä 2004 yhteistyökoordinaattori esitti vielä tarkennetun "Perhetyön kehittäminen SLS:n ulkomaisessa työssä" -suunnitelman, mutta sekään ei edennyt.

2007 Palmut laativat yhteistyökoordinaattorin kanssa uuden luonnoksen "Perhetyön hankkeeksi 2008–2012". Se muistutti nyt päätymässä olevaa hanketta. 2008 laadittiin vastaava ehdotus vuosille 2009–2013, mutta silloinkaan ei aika ollut sopiva. Osastonjohtajan vaihduttua, ja Palmujen palattua Etiopiasta, alkoi sitten 2009 tapahtua.

c) **Peruslinjat ulkomaanosaston perhetyön esitteessä 2007**

Päätymässä olevan hankkeen peruslinjaukset näkyivät ohjausryhmän hyväksymässä *Perhetyön esitteessä 2007*: "**Perhetyön tarkoituksena on - yhteistyökirkkojemme tavoin Raamattuun tukeutuen - lähetyksen eri työalueilla tukea perhetyön näyn vahvistumista yhteistyökirkkoissa**. – *Lähetyseura pyrkii innostamaan ja kouluttamaan lähetejä perhetyöhön ja tukemaan yhteistyökirkkoja kansallisten työntekijöiden kouluttamisessa siihen.*"

2. Suunnitteluvaihe

Ulkomaanosasto teetti 2009 evaluaation Seuran perhetyöstä 2000–2009. Evaluaatioreportti kertoo perhetyön yleisestä tarpeesta, kiinnostuneisuudesta ja toiveesta vahvistaa perhekasvatustyötä eri työalueilla. **Kesällä-syksyllä 2009** hanketta pohdittiin erityisesti ulkomaanosaston johtaja Rolf Steffanssonin ja Etiopian aluekoordinaattorin kanssa. Palmut työstivät sitten hankesuunnitelmaa yhdessä silloisen kehitysyhteistyösuunnittelija Karita Laisin kanssa. Hanke suunniteltiin alun pitäen kehitysyhteistyöeli KYT-hankkeen tavoin.

Tehtäviä kotimaassa ja mm. hankehallintoa kaavailtiin seuraavasti:

*Palmut toimivat **hankkeessa työparina** vastaten kokonaisuudesta yhdessä. Anna-Kaarinan erityisvastuulla ovat **työnohjaukseen ja koulutusaineistoon liittyvät tehtävät**, Matti vastaa muun ohella **hankehallinnosta**. – Hankkeen jatkosuunnittelu, aineiston valmistelu, hankkeeseen liittyvä tiedotus ja tarvittava varainhankintaan liittyvä toiminta sekä hankehallinto hoidetaan Suomessa ulkomaisten koulutusmatkojen väliaikoina. Joitakin koulutustoimintoja, kuten perhetyön päiviä tai muuta vastaavaa koulutusta, järjestetään myös Suomessa perhetyössä mukana olevien ulkomaantyöntekijöiden säännölliseksi tukemiseksi. Hankkeen työntekijät panostavat erityisesti verkostojen luomiseen niin Suomessa kuin työalueilla.*

*Hankkeen avulla tuetaan koulutusmateriaalin tuottamista (aikaisemman aineiston painattamista, uuden aineiston tuottamista ja painattamista): a) Perhetyön kouluttajan käsikirja ("Strengthening the Family"), b) edelliseen liittyvä osallistujan kirja sekä c) muuta opetus- ja esittelyaineistoa. – Hankkeella tuetaan yhteistyökumppaneita eri tavoin. **Erityisen tärkeää on kouluttajien ja muiden avainhenkilöiden kouluttamisen (Training of Trainers eli TOT-kurssit) käynnistäminen tai jatkaminen.** Tavoitteena on toiminnan vakiinnuttaminen yhteistyökumppanin omin voimin; vain siten voidaan taata työn jatkuvuus.*

Hankkeen aloittamisesta lienee päätetty ulkomaanosastolla syksyllä 2009; hankkeen työntekijöillä, Palmuilla, ei sellaisesta päätöksestä ole tietoa. Perhetyön ohjausryhmän muistio joulukuulta 2009 toteaa, että neuvottelussa ulkomaanosaston johtajan kanssa oli sovittu Palmujen työstä uudessa Perhekasvatustyön tukiohjelmassa mm. seuraavaa: "Riitta Laakio on esimies Suomessa; matkoilla työalueilla esimies on kulloinkin alue-edustaja; Hankkeen budjetissa on 60 % KYT-rahaa, 40 % seurakuntarahoitusta. – Palmujen tehtävänimike hankkeessa on 'Perhetyön kouluttaja'; Palmut toimivat fasilitaattoreina kehittämässä perhetyötä yhdessä paikallisten yhteistyötahojen kanssa."

3. Tavoitteet

Ohjelman tavoitteet ovat nähtävissä kahdesta eri näkökulmasta:

- a) Kaikkia työalueita koskevana, yleisluontoisesti määriteltynä tavoitteena, ja
- b) SLS:n 15 työalueella erikseen sanoitettuna, monimuotoisina tavoitteena.

Perhetyön hanke ei ole ollut siinäkään mielessä "tavanomainen projekti", että hankkeessa **pyrittiin toisaalta** joillakin työalueilla **alkamaan aivan uutta**, mutta **toisaalta pyrittiin tukemaan** joillakin alueilla **jo olevaa toimintaa**. Näin ollen hanketta parempi nimitys onkin yksinkertaisesti "ohjelma".

1) Kaikkia työalueita yleisesti koskien **tavoitteena oli:**

- **tarjota yhteistyökumppaneille konsultointia perheasioissa ja tukea kouluttajien koulutukseen (TOT)**, jotta yhteistyökumppanit voisivat huolehtia itse tarvittavan koulutuksen antamisesta, ja
- **auttaa kumppaneita ottamaan perhenäkökulma huomioon** kaikessa toiminnassaan, **ja kouluttamaan vastuuhenkilöitä toimimaan perhetyön opastajina ja kouluttajina.**

2) Hankesuunnitelmaa on vuosi vuodelta päivitetty; lopulta kohderyhmään kuului 15 työaluetta. **Hankesuunnitelmassa** (luku 4. Hankkeen tavoite) **on tavoitteet määritellyt erikseen kutakin työaluetta varten. Jotkut ovat yleisluontoisia, jotkut melko seikkaperäisiä.**

4. Hankkeen alku 2010

Uuden ohjelman **ensimmäinen ulkomaanmatka kohdistui Etiopiaan**, ja se oli kolmekuukautisena pidempi kuin mikään myöhemmistä matkoista. EECMY oli pyytänyt, ja SLS oli luvannut, että Palmut lähetetään vielä Suomeen palaamisensa jälkeen kolmena vuonna peräkkäin 2-3 kuukauden jaksolle Etiopiaan. Vuoden 2010 matkalla he laativat **EECMY:n perhetyön viisivuotissuunnitelman**, johon sisältyi uuden, ylimmän tason koulutusohjelma. Sen toteuttamiseen kirkolla ei vielä ollut voimavaroja eikä tietotaitoa. Mutta se koulutusporras jäi - ja yhä on - alkamatta, kun Palmuilta sittemmin 2011 alkaen suorastaan kiellettiin enempi osallistuminen Etiopian perhetyöhön. Tätä ulkomaanosaston linjausta kirkko on siellä pahoitellut.

Ohjelman kohdemaita ei alkuvaiheessa osattu eikä voitu tarkoin määrittellä. Toimittiin eri **työalueilta tulleiden kutsujen mukaan**. Pian myös nähtiin, että **perhetyön tilanne eri työalueilla oli kovin erilainen**. Jossakin kirkko pyysi tukea koulutukseen, muttei sitten kuitenkaan tarttunut toimeen. Jossakin taas paikalliset tahot olivat alkaneet perhetyön ohjelmia nähden kouluttajien koulutuksen välttämättömyyden ja pyysivät koulutustukea. – Loppuvaiheessa voidaan todeta, että ratkaiseva merkitys on ollut sillä, a) onko työalueella paikallisia, perhetyölle syntyneitä toimijoita, ja toisaalta b) löytyykö SLS:n lähettejä, jotka ovat tukemassa paikallista kirkkoa tähän työhön ja toimivat linkkeinä SLS:aan päin. Tältä pohjalta voidaan nyt todeta, että Suomessa toteutetut **avioliittoleirit ja perhetyön päivät ovat toimineet merkittävinä ”tuloväylinä”** ja kipinän antajina lähettien hakeutumisessa perhetyön tehtäviin työalueillaan.

5. Hankehallinnosta ja taloudesta

Hankkeen työntekijöiden keskinäisessä työnjaossa **hankehallinto ja erilaiset kirjalliset tehtävät** tulivat paljolti Matti Palmun osalle. Ohjelmasuunnitelmien, raporttien, kirjeenvaihdon yms. tekstien tuottaminen olivat tällaisia asioita, samoin kuin Perhetyön ohjausryhmän ja Perhetyön päivien sihteerin tehtävät. – **Koulutusaineistoon ja työhohjaukseen liittyvät asiat** taas olivat Anna-Kaarina Palmun vastuulla. Hän hankki ja kävi läpi (kylläkin lopulta yhdessä työstettäväksi) paljon erilaista aineistoa, jota hyödynnettiin opetustehtävissä. Projektivuosina Anna-Kaarina harjoitti perhetyötä varten myös jatko-opintoja valmistuen seksuaaliterapeutiksi; hän on myös toiminut läpi vuosien työhohjaajana muille. – **Opettaessaan Palmut toimivat aina yhdessä.**

Hankkeen toimintabudjetti on ollut 20–27.000 euroa vuodessa, mikä on hyvin riittänyt. Lähtökohtaisesti tästä Suomen-budjetista on maksettu Palmujen kulut (lennot ja paikalliset kulut hotelleineen), ei paikallisia toimintakuluja. Yhteen 4-6 -viikkoiseen matkaan on varattu 5-6.000 euroa. Kurssiin liittyviä kuluja on tästä maksettu vain poikkeustapauksissa, jos työaluebudjetissa ei olekaan ollut varausta näihin menoihin.

6. Vierailuohjelmista

Palmujen matkaohjelma perhetyön hankkeessa on ollut seuraava:

Vuosi 2010 oli hankkeen pilottivuosi. Vuoden 2010 aikana Palmut tekivät konsultatio- ja koulutusmatkat Etiopiaan (11 viikkoa), Venäjälle (viikko), Thaimaahan (2 vk) ja Nepaliin (4 vk), yhteensä 17 viikkoa. – **Vuonna 2011** tehtiin matkat Israeliin (3 vk), Hong Kongiin, Taiwaniin (4 vk), Kambodzhaan (viikko), Singaporeen (viikko), Thaimaahan (1½ vk) ja Nepaliin (4 vk) yhteensä 15 viikkoa; lisäksi Hankelat tekivät neljän viikon koulutusmatkan Namibiaan. – **Vuonna 2012** tehtiin matkat Israeliin / Palestiinalaisalueille (4 vk), Tansaniaan (4 vk), Etiopiaan (viikko) ja Kambodzhaan (3 vk), yhteensä 12 viikkoa. – **Vuonna 2013** tehtiin matkat Nepaliin (5 vk), Kambodzhaan (3 vk), Thaimaahan (muutamia päiviä), Israeliin/Palestiinalaisalueille (3 vk) ja Tansaniaan (6 vk), yhteensä lähes 18 viikkoa. – **Vuonna 2014** toteutui matka Nepaliin (6 vk).

Eri työalueille tehtyjen matkojen yhteiskestot ovat olleet seuraavat:

1) Venäjä (1 viikko), 2) Viro (-), 3) Israel/Palestiina (3+4+3= 10 vk), 4) Etiopia (11+1= 12 vk), 5) Tansania (4+6= 10 vk), 6) Malawi (-), 7) Angola (-), 8) Namibia (-), 9) Botswana (-), 10) Nepal (4+4+5+6= 19 vk), 11) Thaimaa (2+1½+½= 4 vk), 12) Kambodzha (1+3+3= 7 vk), 13) Singapore (1 vk), 14) Taiwan (4 vk), sekä 15) Hongkong-Kiina (½ vk).

Matkapäiviä on ohjelmavuosina kertynyt melko paljon. Ulkomaisia matkapäiviä oli 127+103+91+138+43= 502, kotimaan matkapäiviä oli 23+27+23+9= 82. Matkapäiviä oli siis yhteensä 150+130+114+147+43= **584 päivää**. – Koko ohjelman kesto oli 4 vuotta ja 4 kuukautta, eli 52 kuukautta. Matkapäiviä kertyi siis runsaat 11 pv/kk, **keskimäärin 135 päivää/vuosi**. Ulkomaan matkapäiviä oli keskimäärin 115/vuosi.

7. Kouluttakoulutuksesta

Ohjelman päätavoite on kannustaa yhteistyökumppaneita kouluttamaan vastuuhenkilöitä opettamaan avioliitosta ja perheestä ja toimimaan näiden asioiden neuvojina. Palmut ovat opettaneet monenlaisissa viitekehyksissä, mutta ehdottomasti **tärkein opetusmuoto ovat olleet perhetyön kouluttajakurssit**. Niitä on toteutettu eri työalueilla eri tavoin. Etiopiassa käytäntö oli pitkään kaksiviikkoinen, 10 päivän mittainen,

74 oppijakson mittainen kurssi. Nepalissa, Kambodzhassa ja Tansaniassa kurssi on pidetty kaksi- tai oikeastaan kolmiosaisena: Ykköskurssi (4 pv.), välivuotena pakollinen ja raportoitava harjoittelujakso, ja sitten Kakkoskurssi (taas 4 pv.). Osiin jaetun kurssin laajuus on ollut 64 oppijaksoa + vähintään 10 jakson opetusvelvollisuus, eli sekin kurssi yhteensä 74 jaksoa eli reilusti yli kaksi opintoviikkoa (credit hours).

Kouluttajakurssilla Palmut ja paikallinen työstä vastaava pariskunta huolehtivat johdannosta, huolehtien opetuksesta lähinnä vain ensimmäisenä päivänä. Sen jälkeen kurssilaiset pitävät vuoroin heille annetuista kirjan lukujen aiheryhmistä harjoitustunnit, eli **kysymys on eräänlaisesta ”auskultoinnista”**. Jokaisen harjoitustunnin jälkeen pidetään tuntipalautte, jonka johtavat Palmut tai paikallinen kouluttajien kouluttaja, ”Master Trainer”. Tansanian kursseilta otimme mukaan siellä hyväksi koetun väliportaan arviointipalautteen: kurssilaisille jaettiin vuorot toimia ”ensimmäisenä tuntiarvioijana”. Näin saatiin vieläkin useammat kurssilaispariskunnat vastuutettua kurssin ohjelmassa. Nepalin kurssijärjestelyn taas otimme käyttöön myös Kambodzhassa ja Tansaniassa: kun kurssi piti jakaa kahdelle eri vuodelle, sovittiin **välivuoteen opetusharjoittelu**, joka on monen kohdalla osoittautunut todella merkittäväksi osioksi.

Kokemuksemme mukaan **perhetyön koulutus kannattaa järjestää kaksi-kolmi-vaiheisesti**. Jotta löydetään paitsi taidollisia, myös asialle innostuneita kouluttajia, **on tarpeen ensin järjestää ”peruskursseja”**. Niiden osallistujilla on mahdollisuus henkilö- ja pariskuntakohtaiseen ahaa-elämykseen siitä, että *Tätä tarvitaan! Tästä on hyötyä minulle ja meille! Tätä haluan välittää muillekin!* **Peruskurssien osallistujista yleensä löytyy niitä kipinän saaneita, joita kannattaa kouluttaa kouluttajiksi.**

8. Opetusaineistosta

Sopiva koulutusaineisto on tärkeä tekijä perhetyötä edistettäessä. Palmut laativat Etiopiassa palvellessaan Perhetyön kouluttajan käsikirjan (“Strengthening the Family - A Trainer’s Handbook for Family Ministry”) ja siihen liittyvän Osallistujan kirjan (Learning Together How to Strengthen the Family - A Participant’s Book for Family Ministry). Kirjat painettiin Suomessa 2006 ja 2008. Käsikirja painettiin KYT-varoilla.

Käsikirjassa on 30 lukua avioliiton ja perheen perusaiheista, 15 raamattutuntia Raamatun pariskunnista, sekä suuri määrä liitteitä. Kirjan aineistoa työstettiin suuren etiopialaisen kouluttajakurssilaisjoukon voimin, jotta lähetystyöntekijä-kirjoittajien mahdolliset länsimaalaiset korostukset karsittaisiin pois. – Käsikirja (tai parissa maassa Osallistujan kirja) on 2014 mennessä painettu (englanti mukaan lukien) 10 eri kielellä; painosmäärä on tähän mennessä 18.300 kpl. Käännös on valmiina lisäksi kolmella kielellä ja valmisteilla kolmelle muulle kielelle. – Sekä Käsikirja että Osallistujan kirja on painettu kolmella kielellä.

Perhetyön kouluttajan käsikirja (ja/tai siihen liittyvä Osallistujan kirja) on vuonna 2014 lopulla saatavana seuraavilla kielillä:

Anna-Kaarina & Matti Palmu,

- 1) “Strengthening the Family – A Trainer’s Handbook for Family Ministry”,
2) Learning together How to Strengthen the Family – A Participant’s Book for Family Ministry

- A) **Painettu:** 1) **englanti**, 2) **amhara** (Etiopia), 3) **mandariini-kiina** (tradit.sanamerkit), 4) **venäjä**, 5) **mongoli**, 6) **oromo** (Etiopia), 7) **nepali**, 8) **swahili** (Tansania), 9) **khmer** (Kambodzha) ja 10) **heprea**.
- B) **Käännös valmiina:** 11) **vietnam**, 12) **indonesia**,
13) **mandariini-kiina** (yksinkertaiset sanamerkit)
- C) **Käännös tekeillä:** 14) **tagalog** (Filippiinit), 15) **thai**, 16) **arabia**.

Lisäksi **Namibian ELCIN-kirkossa** on valmistettu Hankeloiden vauhdittamana **Avioliittoon aikovien opaskirja** useiden kirjoittajien yhteistyönä. – **Etiopian Mekane Yesus -kirkko** on painattanut Helena ja Tapio Räisäsän kirjoittaman nuorten opettamiseen tarkoitettun käsikirjan **Strengthening the Youth - A Trainer's Handbook for Teaching the Young People About Love, Sex, Dating and Marriage** (englanniksi, amharaksi ja pian oromoksi).

Opetusaineiston kontekstualisoinnista

Avioliiton ja perheen kysymysten kohdalla käsitellään myös arkoja aiheita. Siksi usein herää kysymys kontekstualisoinnista, aiheiden ja niiden käsittelytapojen soveltamisesta kulloisenkin työalueen omaan kulttuuriin. Miten voi eurooppalaisten tekemä Perhetyön käsikirja toimia Afrikassa tai Aasiassa?

On selvää, että lähetyksen lukuisille työalueille ei pitkiin aikoihin ole saatavilla jokaisessa maassa paikallisten tekemiä perhetyön opetusaineistoja. On siis turvaututtava ulkomailla tehtyyn. Palmujen kirjan kohdalla **aineiston soveltamisesta paikallisiin kulttuureihin on huolehdittu erityisesti kahdella tavalla**: a) Ensinnäkin aineistoa käännettäessä huolehditaan siitä, että käytettävä kieli ja sen sanamuodot ovat kulloiseenkin viitekehukseen sopivia. b) Toisen, tärkeämmän soveltamisen vaiheen toteuttaa paikallinen opettaja. Kirjojen käyttöön opastetaan eri työalueilla 64–74 oppijakson eli kahden opintoviikon (credit hour) kouluttajakursseilla. Niillä korostetaan, että varsinainen sovellus paikallisiin kulttuureihin - niitähän on jokaisella työalueella lukuisia - tulee toteuttaa opettajan toimesta: hän opettaa vain sen, minkä voi omanaan opettaa ja minkä hän esittää kulloisellekin kuulijakunnalle soveltuvalla tavalla.

Kouluttajakursseilla on ollut suuri joukko osallistujia, jotka omilla alueillaan joka tapauksessa joutuvat opettamaan paikallisella kielellä, siis muulla kuin kielellä, jolle Käsikirja on käännetty. Näin kouluttaja toimii kaiken aikaa paitsi kulttuuritulkkinä myös varsinaisena tulkkinä kääntäen kaiken kirjan aineiston omalle äidinkielelleen.

9. Tasa-arvo, heikkojen, vähemmistöjen ja syrjittyjen auttaminen, aids-työ

Lähetykseura toimii strategiansa mukaan ”vähemmistöjen oikeuksien turvaamiseksi”. **Perhetyö on selkeästi edistämässä syrjäytyneiden tai parhaillaan syrjittyjen aseman kohentumista**. Naisten ja tyttöjen kohdalla ei ole edes kysymys vähemmistöstä, mutta usein kyllä syrjityn kansanosan kohtelusta. Vähemmistöryhmät ovat, kukin eri syistä, usein syrjittyjä ja sorrettuja. Kaikkien näiden vaikea tilanne on myös johtanut ja yhä johtaa eritasoisiin ongelmiin parisuhteissa ja perheissä. Näiden ryhmien parissa toimittaessa voidaan selkeästi nähdä, miten (*SLS:n perhetyön tavoitteita* lainaten) ”naisten ja lasten asema kohentuu kristillisen perhe-elämän vahvistumisen myötä”, ja ”rauhantyon ja sovinnon siemen kylvetään kotona, avioliitossa ja perheessä”.

Perhetyö on myös mitä selkeimmin **aidsinvastaista työtä** korostaessaan mm. uskollisen parisuhteen merkitystä. – **Kaikkiaan ohjelmalla on lisätty hyvinvointia kotona** - vähentäen siten vetoa ”lähteä vieraisiin”. – Perhetyön tulee olla kulloisenkin kansanryhmän ja kulttuurin ”näköistä”. Muotojen tulee olla erilaisia, tarve on sama.

10. Tehtäviä Suomessa

Kotimaassa olojaksoihin sisältyi monenlaisia tehtäviä, joista osa liittyi suoraan työalueiden perhetyöhön, osa välillisesti tukitoimina. **Matkojen valmistelu** on vienyt paljon aikaa. Monesti se tarkoitti jopa suoranaisia päiväohjelmien yms. käytännön asioiden järjestämisiä, jos paikalliset työtoverit eivät niitä hoitaneet.

Avioliittoleireillä Palmut ovat olleet vuosittain 1995–2011 -välisenä aikana luennoimassa ja vetämässä lähettiryhmiä, luennoimassa vielä 2013. Nämä leirit ovat osaltaan toimineet ”tuloväylinä” etsittäessä mahdollisia perhetyöhön ryhtyviä lähettejä. Hankevuosina näillä leireillä on ollut mukana keskimäärin 3-4 lähettipariskuntaa. Leireillä on ollut mukana ainakin seitsemän eri lähetyksjärjestön lähettipariskuntia.

Perhetyön päivät ovat olleet eräänlaisia ”kouluttajakursseja” (TOT) kotimaassa kulloinkin olleille läheteille, niin perheellisille kuin sinkuillekin. Päivät ovat myös olleet merkittävä ”tuloväylä” perhetyöhön ryhtyville läheteille. Päiville on kutsuttu mukaan lähettejä kaikista lähetyjärjestöistä, myös vapaiden suuntien. Vuonna 2002 alkaneilla vuosittaisilla päivillä on ollut mukana vajaat 170 henkilöä. Heistä noin 120 on työaluelahetteja, joista 30 muita kuin SLS:n lähettejä.

Useat lähetit ovat näiltä päiviltä saaneet ratkaisevan kipinän tähän työhön työalueiltaan. Työ maailmalla on valtaosaltaan nuorten kirkkojen työtä, ei lähetyjärjestöjen työtä, siksi on ollut hyvin perusteltua kutsua perhetyön päiville kaikkien järjestöjen lähettejä. - Useille läheteille on myös **räätelöity koulutuspolku perhetyön aiheisiin**.

Perhetyön ohjausryhmä (PerhO) toimi jo vuosia ennen nykyisen perhetyön hankkeen alkua, eikä sitä koskaan nimetty varsinaisesti tämän hankkeen ohjausryhmäksi. PerhO:n päätehtävä läpi vuosien on ollut Perhetyön päivien suunnittelu ja päivien järjestäminen. Matti on toiminut PerhO:n sihteerinä. Ohjausryhmälle on aina saatettu tiedoksi Palmujen matkaohjelmat ja toisaalta matka- ym. raportit, mutta PerhO:lla on ollut kovin vähän aikaa paneutua matkojen ja eri maissa tehtävän perhetyön asioihin.

Varsin merkittävä osuus hankkeen työstä Suomessa (mutta varsin usein myös matkojen aikana) on ollut **yhteydenpito ja erilaisen tuen osoittaminen perhetyössä oleviin**, niin kansallisiin kuin lähettitovereihinkin. Tällaisen tuen antamiseen on erinomaisten suuri tarve, kaikenmaalaisille.

Jonkin verran Palmut ovat hoitaneet myös **yhteyksiä kuuteen nimikkoseurakuntaansa**. Esimies kyllä nimenomaisesti patisteli jättämään ne vähälle huomiolle toden, että sen tehtävän voi hoitaa sitten projektin päätyttyä. Olisi ollut myös mielekästä **vieraila myös perhetyötä kohdesopimuksella tukevissa seurakunnissa**, mutta siihen ei annettu mahdollisuutta. Varainhankinnan yksikkö ei nähtävästi ole tarvinnut itse työssä olevia lähettejä toiminnan tueksi.

Hankkeen työntekijät ovat olleet vähän mukana myös **maahanmuuttajatyössä** Suomessa. Aviopariohjelmia on järjestetty sudanilaisille- eteläsudanilaisille Mikkelissä ja Kuopiossa sekä etiopialaisille Helsingissä. Tälle työlle olisi paljon tarvetta.

Yhteydet SLS:n Helsingin-toimistoon ja sen ulkomaanosastolle ovat olleet varsin vähäiset. Toimiessaan kotitoimistosta käsin hankkeen työntekijät ovat jääneet **kokonaan ilman työyhteisöä ja sen antamaa tukea**.

11. Ohjelman ongelmakohtia

Hankkeen hallinnossa ja sen toteuttamisessakin on läpi vuosien ollut joitakin selkeitä ongelmakohtia, niin perustasolla kuin käytännön sovelluksessakin:

- **Uusi toimintatapa**, missä asemapaikka on Suomessa, mutta päätyö suuntautuu useille eri työalueille, oli kaikille osapuolille uusi. Näin ollen loppuun asti on tuntunut olevan useimmille osapuolille epäselvää, mistä tässä oikein on kysymys, keitä Palmut tässä kuviossa oikeastaan ovat. Tämä on tuottanut paljon käytännön hankaluuksia.
- Hankkeen **työntekijät jäivät**, vaikka toimivatkin työparina, **työssään yksin**, tukea ei ole juuri tullut ulkomaanosastolta yleisesti eikä esimieheltä erityisesti. Palmuilla oli hankevuosina kaksi esimiestä.
- Kotimaassa tapahtuva työ on tehty **kotitoimistosta** käsin. Tämä on kyllä toisaalta kätevää, mutta merkitsee samalla **työyhteisöstä ulosjäätmiä**. Palmuja ei ole kutsuttu mukaan juuri mihinkään koko talon, ulkomaanosaston tai edes kirkollisen työn yksikön yhteisiin kokouksiin tai kokoontumisiin.

- **Palmuja ei siis käytännössä laskettu ulkomaanosaston työyhteisöön** kuuluviksi. Heidät lähetettiin työsopimuksen mukaan ”ulkomaiseen työhön”, mutta heitä ei siltikään (useista ehdotuksista huolimatta) voitu liittää SLS:n ”Ulkomaille lähetetyt työntekijämme” -luetteloon. Heillä on läpi hankevuosien ollut kuusi nimikkoseurakuntaa - muita tukijoita ei siis työlle haluttu?
- **Työaluehallinnon suhtautuminen** perhetyön hanketta kohtaan on vaihdellut suuresti. Joillakin työalueilla ohjelma on otettu lämpimästi vastaan ja perhetyölle on järjestetty riittävästi paikallista toimintabudjettia. Jollakin työalueella taas Palmujen vierailuja tai perhetyötä ylipäättään ei ole huomioitu millään tavalla, eikä perhetyön paikallisiin toimintaedellytyksiin ole panostettu laisinkaan. Hankkeen työntekijöiden kannalta olisi ollut kovin suotavaa saada tukea suhteessa työalueiden johtoon.
- **Työsopimuksen mukaan** Palmut ”toimivat ulkomaisessa työssä perhetyön kouluttajina ... Suomesta käsin ... ja työsuhteessa noudatetaan hiippakunnallisen työn työaikaa”. Annetun ohjeen (”Työaika hiippakunnallisessa työssä”, Johtoryhmä 13.5.2003) noudattaminen osoittautui mahdottomaksi, minkä Palmut toistuvasti kertoivat esimiehilleen. Ohjeessa mainitaan mm. että ”viiden päivän yhtenäinen vierailujakso kotoa poissa ollen lasketaan kuudeksi työpäiväksi”, tai toisaalta ”vähintään kaksi täyttä päivää kestävästä kurssista päävastuun kantavat saavat laskea yhden kurssipäivän puoleksitoista työpäiväksi”. Miten siis lasketaan työpäivät vaikkapa 4-6 viikon matkoilta, joihin sisältyy useita kursseja? Vastaus oli esimiehen suositus, että ”koettakaa nyt edes pitää huoli siitä, että viikottaiset kaksi lepopäivää tulevat, edes viiveellä, pide tyiksi”. Näin Palmut ovat pyrkinet tekemään, joskin rästiin jääneiden viikkolepopäivienkin pitäminen kotimaassa oloaikoina on tuottanut vaikeuksia. Neljän vuoden aikana he ovat vain pariin otteeseen olleet ”nollilla” rästivapaiden suhteen.
 - Ohjeen mukaisia ylimääräisiä vapaita ei siis voinut pitää, eikä niitä ole näin ollen edes tarkoin yritetty laskea. **Työaika pitkällä ulkomaanmatkoilla on laskettu aivan kuin työntekijät olisivat tehneet normaalia viisipäiväistä toimistotyötä kotimaassa.** Minkään laskuperusteen mukaisia lisävapaita ei näiltä matkoilta ole laskettu. Varovaisen arvion mukaan näin on jäänyt pitämättä ainakin yhden kuukauden verran vapaata vuosittain. Tämä on varmasti osaltaan vaikuttanut jaksamistilanteeseen. **Ohjelman loppuvaiheessa väsymystilanne on aika ajoitin ollut hälyttävä.**
- Ongelmaksi on myös muodostunut **erittäin vähäinen yhteys hankkeen työntekijöiden ja heidän Suomen-esimiehensä välillä.** Työalueilla liikuttaessa paikallisten työtoverien palaute on monesti runsasta ja nimenomaan kiittävä. Siitä huolimatta yhteys ja palautteen saaminen myös kotimaan esimieheltä - ja Perhetyön ohjausryhmältä - olisi ollut suuri apu ja rohkaisu. – Toisaalta hankkeen työntekijöille on ollut erinomaisen suureksi avuksi todella **onnistunut, säännöllinen työnohjaus.**

12. Päätteeksi

Perhetyön hankkeeseen liittyy muutamia **menestystarinoita**, kukin omassa lajissaan erilaisia. Inkerin kirkon perhetyö **Venäjällä** on jatkunut jo parikymmentä vuotta; hyvin edenneeseen ohjelmaan siellä tarvittiin vain vähän tukea tältä hankkeelta.

Etiopia on oma lukunsa, kun sielläkin oli perhetyötä tehty 10 vuotta jo ennen tämän hankkeen alkua. Vauhdissa olevaa työtä on ollut ilo seurata ja tukeakin. Nyt jo kolmen tuhannen henkilön kouluttaminen perhetyöhön, sadat tuhannet ”hyödynsaajat”, itsekannattavuus kurssitoiminnan rahoituksessa yms. ovat isoja saavutuksia.

Nepal on omalla tavallaan ykkössijalla tämän hankkeen kohdemaita ajatellen. Pätevien, asialle innostuneiden, useiden Master Trainer eli kouluttajien kouluttajapariskuntien löytyminen perhetyön vastuunkantajiksi auttaa uskomaan työn hyvään jatkoon. Työ Nepalissa ei ole vain yksillä harteilla, se on erityisen merkittävää.

Tansaniassa nykymuotoisen perhetyön alku on verrannollinen Nepaliin: yksi paikallinen, innostunut pariskunta alkoi pitää perheseminaareja, ja pyysi sitten koulutustukea Lähetysseurasta. Mutta Tansanian perhetyön suuri riski on työn täydellinen riippuvuus yhdestä pariskunnasta tai oikeastaan yhdestä henkilöstä. Vastuun jakaminen puuttuu.

Kambodzhassa perhetyön alku on ollut rohkaiseva. 15 pariskuntaa on käynyt koulutajakurssin alkuosan. Mutta Kambodzhan perhetyöhön liittyy myös huoli: työ voi liuetta olemattomiin, ellei sille kyetä järjestämään pitkäaikaista, paikallista vastuuhenkilöä.

Namibian perhetyö on tämän hankkeen kannalta ollut Hankeloiden vastuulla. Työ on siellä edennyt hyvin, siltä osin Namibiakin kuuluu menestystarinoiden joukkoon. Mutta ison huolen on aiheuttanut se, että perhetyön toimisto on nyt suljettu ja nimenomaan perhetyöhön koulutettu, innostunut työntekijä on sijoitettu kokonaan muihin tehtäviin. – **Viron** perhetyö on juuri aluillaan. Yhdessä vuodessa työ on laajentunut käsittämättömän monille tahoille ja todella nopeasti. Voi vain toivoa, että vauhdin tasaannuttua Viron kirkkoon löytyvät juuri sinne soveltuvat perhetyön muodot, ja että Lähetysseura haluaa ja voi sitä työtä mahdollisimman hyvin tukea.

Jokusia **pettymyksiä** on hankevuosiin myös sisältynyt. **Taiwanin** kirkko pyysi tukea, sai sitä runsaasti - eikä sitten kuitenkaan itse tarttunut toimeen. Toivoa ei silti tarvitse kokonaan heittää. Kirkkojen yhteisen Hsinchun seminaarin vararehtori on perhetyölle syttynyt, jospa hänenkin kautta perhetyö voisi sittenkin vielä vahvistua. Saattaa olla, että pian Taiwaniin palaavat Ijäkset myös voisivat olla mukana perhetyössäkkin. – **Thaimaan** kirkko myös pyysi koulutustukea perhetyöhön. Sillä on joitakin innostuneita perhetyötä toivovia työntekijöitäkin, mutta jostain syystä kirkko ei ole ystävällisiä puheita pidemmälle asiassa päässyt, tai halunnut päästä. Thaimaassakin tarvittaisiin kipeästi tästä työstä innostuneita, siihen paneutuvia lähetejä kirkon tueksi.

Lähi-Idän työalueen perhetyö on vaarassa muuttua **menestystarinasta pettymykseksi**. Palestiinalaisten (Bethlehem) Diar-järjestön taholta Lähetysseuran tukea toivotaan, mutta itse kirkko ei arabipuolella ole ollut perhetyöstä kiinnostunut. Israelin puolella Lähetysseuran yhteistyökumppanit, juuri ne, joiden kanssa on luotu perhetyön yhteistyösuhteet, ovat nyt sanoutuneet irti yhteistyöstä.

Yli neljän hankevuoden erittäin tiiviin työjakson jälkeen mieli on kiitollinen, joskin väsymys on melkoinen. Suurin kiitollisuus liittyy siihen, että perhetyö on hyvällä mallilla hankkeen 15 kohdemaasta ainakin seitsemässä. Vain parissa kolmessa maassa perhetyötä ei ole vielä saatu lainkaan alkuun. Ja mikä parasta, työ useammassa maassa on jo kokonaan paikallisten käsissä, niissä työ jatkuu joka tapauksessa.

Vantaan Kaivokselassa 31.3.2014

Anna-Kaarina Palmu

Matti Palmu

KOOSTE - Perhetyön nykyisiä ja tulevia näkymiä SLS:n työalueilla eri puolilla maailmaa

Nyt on perhetyön aika, eri puolilla maailmaa. Jumala on avannut ja avaa uusia ovia perhetyölle, eri maissa eri muodoissa:

VENÄJÄ

Venäjällä Lähetysseuran yhteistyökirkko, Inkerin kirkko, aloitti perhetyön jo pari vuosikymmentä sitten. Perhetyöstä ovat vastanneet vuosien jatkumolla Seuran lähetit Leena Jokinen – Maija Antikainen – Kaija Karjalainen – Elina Heikkilä – Christina Heikkilä. Inkerin kirkossa perhetyö sijoittuu diakoniatyön osastolle nais- ja perhetyön työryhmän alaisuuteen. - Tällä hetkellä koordinaattorina toimii Christina Heikkilä. Hannu ja Elina Heikkilä toimivat perhetyöntekijöinä ja asiantuntijoina, yhteinen työpanos on yksi henkilötyövuosi.

Kirsti ja Yrjö Ijäs ovat takavuosina tehneet monia perheseminaari- yms. matkoja eri puolille Inkerin kirkkoa. Myös Saara ja Arto Kinnunen ovat tehneet sinne kurssimatkoja. – Perheseminaarien ja -leirien tai aviopariseminaarien opettajina ovat pariskuntina toimineet aikaisemmat useat lähetit. Tätä nykyä Elina ja Hannu Heikkilä tarjoavat koulutusta sekä auttavat työn suunnittelussa. Heikkilät kiertävät eri seurakunnissa pitämässä seminaareja. – Kirkkoon on perustettu työryhmä, joka koostuu neljästä eri seurakunnissa toimivasta avioparista. Työryhmässä ovat myös Christina ja Andrey Heikkilä sekä Elina ja Hannu Heikkilä. Työryhmä kokoontuu kaksi-kolme kertaa vuodessa, toimien Inkerin kirkon diakoniatöimikunnan yhteydessä.

Palmut olivat mukana yhdellä kirkon ”Perhetyön peruskurssilla” 2010. Näiden Inkerin kirkossa useita kertoja järjestettyjen kurssien tavoitteena on ollut antaa vapaaehtoisille vastuunkantajille ja seurakuntien työntekijöille valmiuksia perhetyön tekemiseen omissa seurakunnissaan. Nyt kurssilaiset saivat myös Palmujen tekemän ”Perhetyön kouluttajan käsikirjan”, joka painettiin venäjäksi 2010.

Inkerin kirkon teologisessa instituutissa on pidetty erilaisia kursseja. Kaksivuotiseen diakoniatyöntekijäkoulutukseen kuuluu yksi viikko perhetyötä; on opetettu myös kanttori- ja nuorisotyöntekijäkursseilla. Tavoite on, että perhetyö sisältyisi kaikkiin kursseihin instituutissa. – Inkerin kirkossa perhetyön perusta on ilmaistu seuraavasti: ”Kaikessa työssä on aina lähtökohtana Raamattu, se innostaa tekemään perhetyötä.”

VIRO

Viron ev. lut. kirkko EELK (*Viron evankelis-luterilainen kirkko, Eesti Evangeelne Luterlik Kirik*) kutsui Pia Ruotsalan kirkon perhetyön koordinaattoriksi vuoden 2013 alusta lukien. EELK päätti eri toimielimissään panostaa enemmän perhetyöhön, johon ei ole juurikaan paikallisia resursseja. Kirkon perhetyön koordinaattorina Pia Ruotsala vastaa kolmesta työmuodosta: perheneuvonnan käynnistäminen, seurakuntien perhetyön tukeminen ja vaikuttamistyö. Työn perustana ovat EELK:n ja SLS:n strategiat ja alkuun työ on luokiteltu perhetyön käynnistyshankkeeksi vuosina 2013–2016. Tavoitteena on määritellä EELK:n perhetyö ja löytää sille toimivat työmuodot resurssineen.

Perheneuvonnan käynnistyshankkeessa etsittiin alkuun välineitä ja yhteistyökumppaneita, mikä johti ensimmäisen tavoitteen toteutumiseen; perheneuvontatyö EELK:ssa käynnistyi. Pia Ruotsala on rekrytoinut kolmen psykologin, erityispedagogin ja kahden teologin tiimin, josta suurin osa toimii vapaaehtoisina perheneuvojina. Viron valtion ja kolmen kunnan kanssa solmittiin kumppanuussopimukset, joka takaa taloudellisen tuen kirkon perheneuvonnalle. EELK:n ensimmäinen Perhekeskus avattiin 10.1.2014 Tallinnassa.

Pia Ruotsala vieraillee seurakunnissa ja rovastikunnissa mm. kouluttamassa, esittelemässä Euroopan Kirkkojen Konfressin perhepoliittista dokumenttia, jonka EELK on kääntänyt viroksi. Keväällä 2013 aloitettiin perhetyön foorumit, joihin kootaan perhetyöstä kokemusta omaavia seurakunnan työntekijöitä pohtimaan seurakunnallisen perhetyön kysymyksiä. Foorumeiden tavoitteeksi arkkipiispa on asettanut sen, että Pia Ruotsala kokoa niiden pohjalta ”EELK:n perhetyön teesit”.

Parisuhteen palikat -kouluttajien koulutus alkoi ja palikkatalo-materiaali tehtiin virok-si. Pia Ruotsala on Evankelisen Allianssin ekumeenisen avioparityöryhmän jäsenenä ja nyt puheenjohtajana ollut järjestämässä tapahtumia ja luomassa kristillistä parisuhde-detyön verkostoa. Lähetysseuran tuella järjestetään vuosittain EELK:n valtakunnallinen perheleiri ja tuotetaan materiaaleja, kuten Vauvamuskarin ohjaajan manuaali.

Vaikuttamistyössä tavoitteena oli löytää ensimmäisen vuoden aikana ne teemat, joihin keskittyä, ja toisaalta yhteistyöverkostot. Erilaisten tapaamisten, tilastoanalyysien ja pohdintojen seurauksena merkittäviksi nousivat perheyhteyden vaaliminen, lapsiperheiden köyhyden ja perheväkivallan vähentämiseen tähtäävä vaikuttamistyö sekä stigmatisaatioon liittyvät pienemmät kampanjat ja toimintamallit. Tavoite toteutui siinä mielessä, että yhteistyö mm. Viron Ruokapankin ja EAPN (*European Anti-Poverty Network*) Viron kanssa lähti hyvin käyntiin.

Perheväkivallan osassa sekä sosiaali- että oikeusministeriöön saatiin luotua yhteys ja sen alan asiantuntijat (mm. turvakoti-yhdistykset) ovat halukkaita yhteistyöhön mm. koulutusten ja tietoisuutta kasvattavien kampanjoiden merkeissä. Viron Kirkkojen Neuvoston alaisuudessa toteutetaan isyys-mediakonfressia ja Pia Ruotsala kirjoittaa artikkeleita, pitää perheaiheisia radiohartauksia kansallisella radiokanavalla ja tiedottaa eri kanavilla vaikuttamistyön teemoista. Aktiivisesti tuodaan esille myös kirkon roolin merkitystä Viron perhetyössä.

Perhetyön päävastuun kantaa arkkipiispa Andres Pöder, EELK:n kirkkohallitus ja Lapsi- ja Nuorisotyön Yhdistys (LNÜ). Kumppaneina ovat Viron Kirkkojen Neuvosto, Viron Evankelinen Allianssi, Viron Sosiaaliministeriö, kunnat ja eri järjestöt (kuten Ruokapankki, EAPN ja Hedelmöityshoito Tukikeskus), sekä EELK:n Teologinen Instituutti. – Lähetysseuran panos Viron perhetyöhön on ollut merkittävä, ja erityisen tärkeänä rohkaisuna ovat vuosittaiset Perhetyön neuvottelupäivät Suomessa.

ISRAEL / Palestiinalaisalueet

Perhetyö **Israelissa ja Palestiinalaisalueilla** on pyrkinyt antamaan tukea kolmelle syrjitylle kansanosalle: a) messiaaniset juutalaiset, b) etiopialaiset messiaaniset, ja c) palestiinalaiskristityt ja Israelin arabikristityt. Palmut vierailivat Israelissa 2011, 2012 ja 2013. Kaikkiin kolmeen ryhmään on luotu yhteyksiä perhetyön merkeissä:

a) Messiaaniset juutalaiset: Lähetysseuran Shalhevetja-keskuksessa Jerusalemissa toimii Machaseh-järjestö. Merkittävä osa järjestön työtä on perheasioissa kriisiin ajautuneiden tukitoiminta. Järjestön johtaja, Mrs. Lena Levin oli todennut, että vakavien kriisien välttämiseksi tulisi järjestää ennakoivan perhetyön koulutusta. Tässä tarkoituksessa hän aikanaan kutsui Palmut kouluttajiksi, ja huolehti siitä, että Palmujen ”Perhetyön kouluttajan käsikirja” käännettiin heprean kielelle. SLS maksoi Caspari-keskukselle käännöstyön.

Lena Levin auttoi solmimaan yhteyksiä merkittävimpiin messiaanisten juutalaisten johtaviin pastoreihin: Ruven Berger, Oded Shoshani ja Meno Kalisher, sekä etiopialaisyhteisön ”johtava pastori” Brille Belay. – Palmut ovat opettaneet myös Tel Aviv - Jaffan luterilaisen Immanuel-kirkon eri tilaisuuksissa.

b) Etiopialaisten seurakunnat: SLS ei aikaisemmin ole tehnyt työtä Israelissa asuvien etiopialaisten keskuudessa. Suomesta käsin Kylväjän entinen Israelin-lähettilä Marjatta Airaksinen auttoi luomaan yhteyksiä tähän ryhmään, johon kuuluu 10 seurakuntaa, jotka kokoontuvat 16 eri toimipisteessä. Palmut ovat vierailleet 8 seurakunnassa Jerusalemissa, Tel Avivissa, Nataniassa ja Haifassa pitäen ”perustason” perheopetusjaksoja. Vuonna 2012 he pitivät Nataniassa perhetyön kouluttajakurssin alkujaksoja viidestä eri seurakunnasta tulleille osallistujille. Natanian seurakunnan pastori Rivka Ayeline on ollut tärkeä yhteyshenkilö etiopialaisten suuntaan. – Koulutuksen jatko-osien järjestäminen 2013 ei käynyt mahdolliseksi. – Etiopialaisten parissa on voitu käyttää Palmujen molempia kirjoja, paitsi englanninkielisiä myös Etiopiassa painettuja amharankielisiä sekä 2013 Israelissa painettuja hepreankielisiä versioita.

c) Palestiinalaiskristityt ja Israelin arabikristityt: Silloinen kehitysyhteistyökoordinaattori Karita Laisi järjesti 2011 Palmuille tapaamiset piispa Munib Yonanin ja Vanhankaupungin kirkkoherran, pastori Ibrahim Azarin kanssa. Piispa delegoi asian Betlehmiin, missä pastori Mitre Raheb delegoi asiat Kansainvälisen keskuksen Diar Consortiumin diakonissalle, Mrs. Raida Mansourille. Hän johtaa Young Families -ohjelmaa, johon Palmut toivottiin kouluttajiksi. – Palmut pitivät 2012 ”perustason” perheopetusjaksoja ryhmille Betlehemissä, Nablukessa ja Taybeh’ssa. Vuonna 2013 he pitivät ”Avioliiton peruskurssin” Betlehemin Diar-keskuksessa.

Elokuussa 2013 luotiin verkostoa Israelin arabikristittyjen keskuudessa tehtävää perhetyötä ajatellen. Palmut vierailivat Haifassa Pirkko ja Elias Saidin sukuperhekokoontumisessa mm. esitellen ”Perhesuhteiden palikat” -menetelmää. Betlehemin Diar-keskuksen rouva Raida Mansour oli hyvin avoin sille mahdollisuudelle, että syntyi toimintayhteys Palestiinan arabikristittyjen ja Israelin (Haifan) arabikristittyjen keskuudessa tehtävässä perhetyössä. Mahdollisia yhteistyökumppaneita ovat myös Anis ja Nawal Barhoum ”The House of Light” -järjestöstä Nasaretin seudulta. – SLS:n aluepäällikkö on suunnittelemassa Palmujen käsikirjan käännättämistä arabiaksi.

a-c) Perhetyö Israelissa: Vuoden 2014 alettua perhetyön tulevaisuus Israelissa on vakavien kysymysten edessä. SLS:n yhteys useisiin Israelissa toimiviin yhteistyökumppaneihin on katkennut. Näin ollen perhetyön tulevaisuus Israelissa on enemmän kuin epävarma, kun yksinään SLS ei sitä Israelissa voi tehdä.

ETIOPIA

Etiopian Mekane Yesus -kirkko on SLS:n suurin yhteistyökirkko. EECMY:n 24 hiippakunnassa (synodissa) on 6,35 milj. jäsentä (2013), 7 % maan 92 milj. väkiluvusta. Kirkolla noin 10.000 seurakuntayksikköä (mukaan lukien saarnapaikat). SLS on pääosin rahoittanut kirkon perhekasvatusohjelman (Family Life Education program, FLEP) sen alusta eli vuodesta 2000 alkaen.

Etiopia on koko perhetyön hanketta ajatellen erityisasemassa sikäli, että Palmut tekivät siellä päätoimisesti perhetyötä lähes 10 vuoden ajan 2000–2009. Tätä nykyä perhetyö on Etiopiassa vakiintunut kirkon työmuodoksi, ja se on hyvissä paikallisissa käsissä pastori Geneti Wayessan johdolla. Perhetyön kouluttajakurssin (TOT) käyneitä on jo yli 2.700, ja ylemmän tason ”kouluttajien kouluttajakurssin” (TOT-T) käyneitä yli 50. Kouluttajia on kaikissa hiippakunnissa, ja koulutukset tapahtuvat tätä nykyä kokonaan paikallisin varoin. TOT-koulutusta on järjestetty myös kirkon viidessä teologisessa seminaarissa ja useissa raamattukouluissa valmistuville ryhmille.

Lisäksi on valmennettu hiippakuntiin kouluttajia erityisesti nuorten seurusteluun ja seksuaalikasvatukseen keskittyen. Tämän TOT-koulutuksen saaneita on yli 300. – Nytemmin kirkon perhetyön toimisto on aloittanut myös perheneuvojen TOT-koulutuksen; niille kursseille osallistuneita on 60, heistä suurin osa kirkon raamattukoulujen opettajia.

Palmut valmistelivat 2010 EECMY-kirkon Perhetyön kokonaisstrategian 2011–2015, joka loi pohjan perhetyön jalkauttamiselle seurakuntatasolle. Lähetysseuran varoja tarvitaan enää kirkon perhetyön toimiston palkkatukena. – Vuoden 2012 keväällä ja vielä vuoden 2013 lopulla Palmut vierailivat lyhyesti Etiopiassa tavaten perhetyön vetäjiä sekä EECMY-kirkon johtoa. – Palmujen tekemät ”Perhetyön kouluttajan käsikirja” sekä ”Perhetyön osallistujan kirja” on molemmat painettu Etiopiassa paitsi amharaksi myös oromo-kielellä. Vuonna 2013 kirkko julkaisi lisäksi SEKL:n lähettien Helena ja Tapio Räisänen tekemän käsikirjan nuorten opettamiseen. Se on painettu englanniksi ja amharaksi, ja oromokielinen käännös on valmisteilla.

Mekane Yesus -kirkko on siis kouluttanut jo yli 3.000 henkilöä opettamaan avioliittoon ja perheeseen liittyviä asioita. Heidän opetuksensa ja neuvontansa vaikutuspiiriin voidaan arvioida kuuluvat vuositasolla satoja tuhansia ihmisiä. Jo vuosia sitten Etiopian valtion perhetyön komiteassa olivat todenneet, että ”Mekane Yesus -kirkko on edennyt paljon pidemmälle perheasioiden opettamisessa kuin me valtion puolella, mutta siihen suuntaan mekin haluamme edetä!”.

TANSANIA

Tansanian ev. lut. kirkko ELCT on toiseksi suurin SLS:n yhteistyökumppaneista. Sen 22 hiippakunnassa on 5,82 milj. jäsentä (2013), 12 % maan 48 milj. väkiluvusta. – ELCT:n ylläpitämän Iringan (ent. Tumainin) yliopiston puitteissa päättyi vuonna 2010 hiv-aids -projekti. Sen jatkona käynnistyi vuoden 2011 alussa uusi Changing Cultures, ”Kulttuurien muuttaminen / Muuttuvat kulttuurit” -hanke. Hankkeen suunnittelivat aikaisemman hankkeen johtaja Kati Kempainen, ja uuden hankkeen johtaja, pastori Anthony Kipangula.

Pastori Kipangula oli vaimonsa Estherin kanssa alkanut jo vuonna 2008 pitää ”avioliittoseminaareja” Etelä-Tansaniassa. Osallistujia yli 50 seminaarissa on 2013 loppuun mennessä ollut yli 1300 pariskuntaa. Kun kutsujen määrä lisääntyi, he totesivat, että tarvitaan lisää väkeä opettamaan avioliitosta ja perheestä. Siihen tarpeeseen he päättivät pyytää Lähetysseuralta koulutusapua.

Vuosina 2012–2013 Palmut vierailivat Tansaniassa Kulttuurien muuttaminen -hankkeen kutsusta. He pitivät 2012 yhdessä Kipangulan pariskunnan kanssa kaksi avioliiton peruskurssia (Morogorossa ja Iringassa) ja kahden kouluttajakurssin alkuosat (Makambakossa ja Mafingassa). Palmujen toisella vierailujaksolla 2013 pidettiin kouluttajakurssin loppuosat (Makambakossa ja Mafingassa) ja uuden kurssin alkuosa Iringassa. Kursseilla oli mukana myös Changing Cultures -projektin ns. focus-ryhmien jäseniä.

Palmujen tekemä ”Perhetyön käsikirja” painettiin swahiliksi vuoden 2013 alussa; käännettäminen ja painattaminen tapahtui mainitun KYT-hankkeen toimesta ja varoin. Perustason opetusta varten Kipangula on painattanut projektille 2013 myös oman kirjansa (”Ndoa Ya Kikristo: Utamaduni unaobadilika na mila”).

Kulttuurien muuttaminen -projekti on SLS:n KYT-hanke; sen nykyinen kohdealue on Iringan hiippakunnan ja Eteläisen hiippakunnan alueella. Muutoin perhetyötä tai varsinkin koulutusta siihen on ELCT-kirkossa hyvin vähän. Vireillä on suunnitelma projektin jatkosta siten, että kohdealue laajenisi myös muihin osiin maata. Ainakin kuusi ELCT:n hiippakunnista on jo nyt potentiaalisia perhetyön kohdealueita. Kun perhetyön koulutuksen tarve on ilmiselvä kaikissa maissa ja kaikissa kirkoissa, toivoa sopii, että tämä asia otettaisiin huomioon myös Tansanian työalueen suunnitelmissa.

NAMIBIA

Namibiassa vahvistava/ennakoiva perhetyö alkoi 2006–10, kun SLS lähetti Marja ja Jussi Hankelan kehittämään työtä. He loivat Namibian ev.lut. kirkon (ELCIN) perhetyölle toimivan rakenteen ja saivat työn vauhtiin järjestämällä mm. perhetyön kouluttajakursseja. Työn suunnitteluun osallistui 20 ELCIN-kirkon työntekijää. Heistä 14 oli osallistunut 1996/1997 Suomen kirkon perheasiain keskuksen (KPK, Martti Esko, Liisa Tuovinen ym.) vetämiin lyhytkursseihin. Työtä on sittemmin johtanut kirkkohallituksen asettama johtokunta; työ on kirkon koulutus- ja kasvatussyksikön alaista.

Ennakoiva perhetyö on löytänyt paikkansa Namibian kirkossa. Perhetyön tarve on laajalti tunnistettu, ja kirkon johto ainakin periaatteessa tukee työtä. Pastori Eeva-Liisa Shitundeni vastasi perhetyöstä sijaisena vakituiseen ollessa opiskelemassa. Kuitenkin kirkko sulki perhetyön toimiston 2013 lopulla vedoten varojen puutteeseen.

Kirkko lähetti perhetyön tulevaksi vetäjäksi kaavaillun pastori Johannes Haufikun neljäksi vuodeksi opiskelemaan nimenomaan perhetyötä. Hän on nyt valmistunut ”sielunhoitoterapeutiksi” (Psycho Clinical Pastoral Therapist specialized in Marriage and Family caring and Counselling). Ikävä kyllä pastori Haufiku ei valmistuttuaan pääsekään kokoaikaiseen perhetyöhön, vastoin alkuperäisiä suunnitelmia.

ANGOLA

Angolan ev. lut. kirkko (IELA) on toivonut perhetyön aloittamista siellä. Jo syksyllä 1999 kirkko kutsui Palmut perhetyön opettajiksi teologiseen seminaariinsa. Tämä suunnitelma ei toteutunut, kun Palmut pääsivätkin palaamaan Etiopiaan. Kirkko pyysi myöhemminkin opetusapua perheasioissa.

Hankeloiden Namibian-matkan 2011 aikana pidettiin perhetyön yhteistyöseminaari. Mukana olivat Angolasta IELA-kirkon presidentti Tomas Ndawanapo puolisoineen ja kirkon sihteeri Dionisio Popawa. Kirkko on pyytänyt Namibian kirkolta apua perhetyön aloittamiseen, koska maassa on suuria ongelmia parisuhde- ja perheasioissa. Lähetysseuran apua tarvitaan työn alkuvaiheen rahoittamiseen. – IELA-kirkko on pyytänyt ja saanut käyttöönsä Palmujen tekemiä Perhetyön kouluttajan kirjoja.

BOTSWANA

Yhteistyökirkkomme **Botswanan** ev.lut. kirkko (ELCB) on ilmaissut kiinnostuksensa ennakoivan perhetyön aloittamiseen. Tarve maassa on suorastaan huutava. Sen ovat ilmaisseet myös Maarit ja Eero Haltia, jotka tekivät vuosia sivutoimisesti perhetyötä Botswanassa. He pyrkivät vaikuttamaan siihen, että kirkko olisi ottanut perhetyön omaksi työmuodokseen. – Botswanan aids-tilanne on hyvin vaikea, avioliittoinstituutio on siellä lyhyessä ajassa lähes tyystin kadonnut, ja parisuhteiden-perheiden tilanne on hälyttävän ongelmallinen. Kirkon tilanne on kuitenkin eri syistä ollut jo pitkään sellainen, etteivät tämän tapaiset uudet avaukset ole olleet mahdollisia.

SLS:n kansainvälisen perhetyön hankkeen alkuvaiheessa (2010-) kehitysyhteistyökoordinaattori Karita Laisi ehdotti, että Palmut vierailisivat Botswanassa tutustumassa katulapsityön KYT-hankeeseen päästen sitä kautta tunnustelemaan muunkin perhetyön aloittamismahdollisuuksia. Ajatuksesta luovuttiin, koska ei ollut kutsua kirkolta.

Syksyllä 2011 Hankelat järjestivät Namibiassa yhteistyö- ja suunnitteluseminaarin, johon oli kutsuttu kolmen kirkon (Namibian ELCIN, Angolan IELA ja Botswanan ELCB) edustus. Botswanan kirkko halusi lähettää edustajansa, muttei sitä tehnyt.

NEPAL

Merkittävä Lähetysseuran kirkollisen työn kumppani **Nepalissa** on Nepalilaisien seurakuntien yhteisö (National Churches Fellowship of Nepal, NCFN). Tämän yhteisön piirissä lienee yli 3.000 seurakuntaa (joita Nepalissa on kaikkiaan noin 10.000) - tilastoluvut tosin vaihtelevat melkoisesti. Näin on myös Nepalilaisien kristittyjen luvun kohdalla: kristittyjä on arviolta 1,5–2 miljoonaa.

Nepalissa alkoi 2010 siellä suunniteltu viisivuotinen perhetyön koulutushanke, jossa paikalliset kirkot/seurakunnat ovat yhdistäneet voimansa yli seurakunta- ja kirkkokuntarajojen. Projektin suunnitteli eri kirkkojen ja järjestöjen edustajien työryhmä. Siitä vastaa vastaa NCFN, käytännössä johtajuuskoulutusosaston (LTD) johtaja Manoj Pradhananga, yhdessä Anjila-vaimonsa kanssa. SLS:n silloisella alue-edustajalla Kirsti Kirjavaisella oli ratkaisevan tärkeä rooli projektin synnyssä. Lähetysseura on rahoittanut tämän projektin, johon NCFN pyysi kouluttajia Lähetysseuralta. Palmut lähetettiin ohjelman kouluttajiksi neljänä vuotena 2010–2014, kerrallaan noin 4-6 viikoksi.

Nepalilaisien perhetyön koulutukset ovat edenneet varsin hyvin. Pradhanangat olivat alkaneet jo 2007 pitää ”perheseminaareja”, joihin on ottanut osaa jo noin 400 pariskuntaa. Palmut pitivät Pradhanangien kanssa 2010 kolme ns. Avioliiton peruskurssia ja aloittivat Perhetyön kouluttajakurssit 2011. Niitä on pidetty tähän mennessä kahdeksan. Lisäksi pidettiin 2014 kaksi Refresher Course -jatkokurssia koulutuksen läpikäyneille. Alkuperäinen tavoite oli kouluttaa 50 pariskuntaa. Ainakin yhden kurssin on Nepalissa tähän mennessä käynyt 80 pariskuntaa; heistä 40 on käynyt myös kakkososan, ja raportoinut väliaikana suorittamansa opetusharjoittelun. – Kouluttajakurssi on Nepalissa kolmivaiheinen: 1) ykkösosa, 2) opetusharjoittelu, josta edellytetään kirjallinen raportti, sekä 3) kakkososa. Kurssien kesto on 4+4 päivää, yhteensä 64 oppijaksoa, eli sikäläisittäin neljä opintoviikkoa (credit hours). – Koulutetut opettavat paitsi omissa kirkkoissaan kutsuttaessa myös kehitysyhteistyöprojekteissa.

Kouluttajakurssit ovat sujuneet hyvin. Palmut (tai paikallinen kouluttajien kouluttajapariskunta eli ”Master Trainer”) ovat pitäneet alussa johdantotunnit. Osallistujapariskunnille on jaettu kirjasta opetettavat aiheet, joista he sitten pitävät vuoroin ”harjoitustunnin”. Tuntia seuraavan palautekeskustelun ovat vetäneet joko Palmut tai joku Master Trainer -pariskunnista. – Osallistujapariskunnat ovat selviytyneet yllättävän hyvin, vaikka heidän koulutustaustansa vaihtelee paljon, maisterista vaivoin lukutaitoiseen. Vain muutamat olivat ennen joskus opettaneet yhdessä pariskuntina, useimmat

ykköskurssin vaimot eivät ole ylipäättään koskaan opettaneet. Nämä kahdenopetustilanteet olivat rohkaisuja erityisesti vaimoille: *"Hei, minäkin osaan ja voin!"*.

Lähetysseura on Westerlingien (aluepäällikön ja kirkollisen työn koordinaattorin) johdolla upeasti tukenut NCFN-LTD:tä ja siis Pradhanangan pariskuntaa. Perhetyölle on ilahduttavasti myös löytynyt budjettia. Nyt olisi ensiarvoisen tärkeätä, että SLS:n budjeteissa rahaa osoitettaisiin riittävästi myös paikallisten vastuunkantajien palkkoihin. (Samanlainen budjettitarve on paitsi Nepalissa myös Kambodzhassa ja Tansaniassa). – Palmujen kirjoittama "Perhetyön osallistujan kirja" painettiin vuonna 2012 nepaliksi 1000 kappaleen painoksena. Kurssilaisilla on käytössään myös Kouluttajan käsikirjasta poimitut "Ohjeet kouluttajalle" -osiot nepaliksi monistettuina. On käynyt selväksi, että varsinainen Perhetyön kouluttajan käsikirja kannattaisi myös kääntää nepaliksi.

Kouluttajakurssin käyneet ovat opettaneet paitsi seurakunnissa myös vammaistyön projekteissa. Jatkossa on tarkoitus myös ottaa entistä enemmän huomioon perhetyön mahdollisuudet tavoittavana työnä ei-kristittyjen suuntaan.

Nepalissa on nyt vireillä uuden viisivuotisen perhetyön projektin suunnittelu. Nykyisiä kouluttajakursseja tarvitaan vielä paljon lisää, mutta projektia on tarkoitus myös laajentaa avioliitto- ja perheneuvonnan suuntaan. Tarkoitus on ensin alkaa perustason perheneuvontakoulutus tähänastisten kouluttajakurssien tapaan, mutta alkaa sitten myös ylemmän tason Counselling-koulutusta teologisissa seminaarissa. Projektin puitteissa on tähänkin asti opetettu myös teologisissa oppilaitoksissa.

THAIMAA

Thaimaassa yhteistyökirkkomme (Evangelical Lutheran Church of Thailand, ELCT) on pieni ja johtajavaltainen. Palmut pitivät kirkon Luther-seminaarilla Bangkokissa 2010 "Basics of Family Ministry" -kurssin ja sen jälkeen lyhyen avioparikkurssin. 2011 pidettiin avioparileiri kirkon työntekijäpariskunnille ja vielä perheneuvonnan seminaari, jonka järjestäjänä oli kirkon perheneuvontakeskus (ELCT Grace Counseling Ministries, jonka toiminta on ikävä kyllä sittemmin loppunut).

Perheneuvontakeskuksen johtaja ja ainut työntekijä, tohtorikoulutettava Mrs. Wandee, olisi ollut erinomainen henkilö kirkon perhetyötä edistämään, mutta hänen työnsä kirkon piirissä kävi mahdottomaksi. Diakoniaosaston työntekijä Mr. Paitoon käänsi valtaosan Palmujen kirjan aineistosta thaiiksi, mutta hänellekään ei ole tähän mennessä annettu paljoa mahdollisuuksia toimia kirkon perhetyön edistämiseksi.

Thaimaan ELCT-kirkko toivoi Karjalaisten (Singaporesta käsin) pitävän aviopariseminaareja maaseutualueilla, mutta käytännössä kutsuja ei tullut - kirkko ei ole tarttunut toimeen perhetyön asioissa. – Jotta perhetyö voisi oikeasti kasvaa, tarvittaisiin välttämättä kouluttajakoulutusta, ja jo hyvässä vauhdissa olleen (Palmujen tekemän) Perhetyön kouluttajan kirjan käännöstyön loppuunsaattamista. Kirkko ei kuitenkaan ole nimennyt perhetyölle vastuuhenkilöä. Helteiden palattua Suomeen on ollut epävarmaa, miten Thaimaan perhetyön jatko varmistetaan. Jää nähtäväksi, josko perhetyön järjestäytyminen kehittyi tulevien vuosien aikana. – Palmut tekivät vielä 2013 lyhyen tilanteentarkistus- ja rohkaisukäynnin Bangkokiin palatessaan koulutusmatkalta Kambodzhasta.

KAMBODZHA

Kambodzhassa työssä Lähetysseura on aiemmin ollut mukana lähinnä kehitysyhteistyötä tekevä ICC -järjestön työyhteydessä. Sittemmin Seura on pyrkinyt aktiivisesti tukemaan myös seurakuntatyötä maassa. FELM (SLS) on mukana Mekong Mission Forum -järjestön työn kautta Cambodia Cooperation (MMF-CC) -yhteistyössä. – Etsittäessä mahdollisuuksia seurakuntatyöhön Kambodzhassa perhetyö on varsin luonteva - ja selkeästi myös tarpeellinen - uusi päänavaus seurakunnalliseen työhön.

Kambodzhassa perhetyön lähtökohta oli Hongkongin luterilaisessa seminaarissa opiskelleen kambodzhalaisen pastori Josephin (Keo Thuy) into kääntää Palmujen opetusaineistoa khmerin kielelle. "Perhetyön osallistujan kirjan" khmerinkielinen käännös painettiin 2013. Kouluttajakurssilaisten avuksi monistettiin myös Kouluttajan käsikirjasta poimitut "Ohjeet kouluttajalle" -osiot khmeriksi.

Mekongin työalueen silloinen alue-edustaja Tero Norjanen vaikutti merkittävästi siihen, että perhetyö alkoi Kambodzhassa. Matti Palmu vieraili siellä 2011 ja Palmut tekivät yhdessä ensimmäisen koulutusmatkan 2012 pitäen kaksi peruskurssia. – Keväällä 2013 Palmut pitivät kaksi kouluttajakurssia (kurssien alkuosat) Phnom Penhissä. Mukana oli 14–15 pariskuntaa kahdeksasta eri kirkosta ja kahdesta järjestöstä. Nyt on epävarmaa, miten koulutustoiminnan jatko saadaan järjestettyä.

Vuonna 2012 Kambodzhin perhetyöstä otti kokonaisvastuun Singaporen LCS-kirkon perustama Lutheran Church of Cambodia, LCC. LCS:n lähetysjohtaja Mrs. Sally Lim on ollut merkittävä vastuuhenkilö. – Kambodzhin perhetyöstä vastaa sikäläinen Perhetyön työryhmä (LCC Family Ministry Working Group) Sally Limin johdolla. Jäsenet ovat asialle innostuneita. SLS:n budjettitukea tarvitaan vielä useita vuosia.

Mainittu pastori Joseph (Keo Thuy) on ilmaissut valmiutensa irrottautua nykyisestä työstään Tree of Life -seurakuntaryhmän johtajana voidakseen ryhtyä kokotoimisesti perhetyöhön. Singaporen kirkko ei kuitenkaan löytänyt 2013 riittäviä varoja pastori Josephin palkkaamiseen. Selvää on, että perhetyö voi vahvistua ja laajeta Kambodzhassa vain, jos sitä johtamaan ja koordinoimaan saadaan henkilö, jolla on paitsi näky myös mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tähän työhön. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että SLS:n työaluebudjettissa voitaisiin osoittaa lisätukea Kambodzhin perhetyölle ajatellen myös paikallisen vastuunkantajan palkkausta. Verrattuna Suomesta käsin tehtäviin koulutusvierailuihin tällaiset ratkaisut ovat verrattomasti halvempia.

SINGAPORE

Lähetysseura on tukenut **Singaporen** kirkkoa (Lutheran Church of Singapore, LCS) erityisesti thaisiirtolaisten parissa tehtävässä työssä. Kesään 2013 asti siinä työssä olivat entiset Thaimaan ja Venäjän lähetit Kaija ja Tapio Karjalainen. – Matti Palmu vieraili Singaporessa 2011, jolloin järjestettiin perhetyön ohjelmia paitsi thai-seurakunnassa myös LCS-kirkon vastuunkantajille. – LCS perusti 2011 sosiaalisen työn palvelujärjestönsä (LCCS) yhteyteen ”Perhetyön yksikön”.

LCS tekee lähetystyötä Kambodzhassa. Kirkon lähetysjohtaja Sally Lim on myös osaaikaisesti Kambodzhin lähetystyöntekijä. – Kirkko tekee lähetystyötä myös Manner-Kiinassa; siinä työssä mukana olevat vapaaehtoiset pyysivät, että Palmujen tekemä Perhetyön käsikirja muunnettaisiin myös mandariini-kiinan yksinkertaisille sanamerkeille. Piispa Terry Leen toimesta niin tapahtuikin 2012. Näin ollen Singaporen kirkon työ voi olla yksi tulokulma ajateltaessa perhetyön mahdollisuuksia Manner-Kiinassa.

TAIWAN

Lähetysseuran yhteistyökirkko **Taiwanin** lut. kirkko (Lutheran Church of Taiwan, LCT) on pieni, noin 1.800 jäsenen kirkko. Kirkon keskushallinto on kevyt, seurakunnat ovat erittäin itsenäisiä, usein yksinään ja toisistaan tietämättä toimivia yksiköitä.

LCT-kirkko pyysi, mm. maan hälyttäviä avioerotilastoja havaittuaan, SLS:n apua kirkon perhetyön aloittamiseksi. SLS vastasi pyyntöön lähettämällä 2007 uudelle työkaudelle kokeneet taiwaninlähetit Tuija-Riitta ja Jouni Heiskasen. Heidän työnsä tukemiseksi Palmut ovat tehneet sinne Taiwaniin kolme koulutusmatkaa, 2008 ja 2009 Etiopiasta käsin, ja nykyisen perhetyön hankkeen puitteissa vielä 2011. – Kirkko on kuitenkin ollut hidas ottamaan vastuuta perhetyöstä.

Hsinchun seminaarin (China Lutheran Seminary, CLS) silloinen hallintojohtaja, nykyinen vararehtori ja tohtorikoulutettava Joseph Lu vaimonsa kanssa syytti kovasti perhetyölle edistäen sitä monin eri tavoin. Joseph Lu käännätti ja painatti Palmujen tekemän Perhetyön kouluttajan käsikirjan mandariini-kiinaksi (perinteisin sanamerkein). Hän on myös käyttänyt omia verkostojaan siten, että Palmujen kirja on sittemmin käännetty myös vietnamin ja indonesian kielille, ja filippiiniläisen tagalogin kielenkin käännös on melko pitkällä. Näitä käännöksiä lienee ensisijaisesti käytetty maahanmuuttajatyössä Taiwanissa.

Palmujen kirja löytyy useista LCT-kirkon seurakunnista, myös jokuisista muiden kirkkojen seurakunnista. Useat kurssilaisemme seminaarilla kertoivat kirjaa käyttäneensä, joku jopa vieraillessaan Manner-Kiinassa. Mutta järjestelmällinen opetusaineiston

käyttöön ohjaava koulutus kirkosta tyystin puuttuu. Palmut ehdottivat toistuvasti kouluttajakurssien käynnistämistä, ja seminaarilla sellainen jo *melkein* alkoikin. Mutta oikeasti seminaari sen paremmin kuin kirkkokaan ei ole toimeen tarttunut.

Heiskaset saivat toisella perhetyö-työkautellaan (2011-) hyvään vauhtiin ”Parisuhteen palikoiden” käyttämisen ja siihen kouluttamisjärjestelmän. Taiwanissa tarvitaan ehdottomasti verkostoitumista toisten luterilaisten ja muidenkin kirkkojen kanssa. Siihen ovat Heiskaset jo löytäneet joitakin lupaavia alkuja, mm. yhteistyössä Mr. Brandonin perhetyöjärjestön kanssa.

Kirkko nimesi jossain vaiheessa perhetyöstä vastaavaksi työntekijäksi pastori David Chenin (Chen Hui-Long). Hän tutki Taiwanissa muiden perhetyön toimijoiden palveluita ja alkoi kehitellä kirkon perhetyöhön sellaista rakennetta, että mahdollisimman monet voisivat osallistua koulutukseen. Nämä tehtävät kuitenkin taisivat jäädä pahasti kesken muiden tehtävien ajaessa edelle. – Seurakunnissa järjestettävistä perhetyön kursseista vastasivat kesään 2013 asti Heiskaset.

LCT-kirkon työtoverien ehdotuksesta Taiwanissa alettiin tehdä Parisuhteen palikoiden taiwanilaista opaskirjaa Vera Chenin (Neihun srk) ja David Chenin (Jiourun srk) kanssa loppuvuodesta 2011. Tämäkään työ ei ilmeisesti ole valmistunut.

Tuija-Riitta Heiskanen piti Hsinchun seminaarilla opiskelijoille ”Palikoiden” esittelyn. – Loput Taiwanissa tehdyistä palikkapaketeista, noin 40 laatikkoa, jätettiin seminaarille, josta niitä voi tarvittaessa tilata paitsi Taiwaniin, myös Manner-Kiinaan, Hong Kongiin ja Mekong-alueelle. Kymmenkunta palikkapakettia toimitettiinkin 2013 Taiwanista Kambodzhaan sikäläisen perhetyön kouluttajakurssin käyneiden käyttöön.

HONG KONG ja Manner-Kiina

a) Lähetysseuran yhteistyökirkko **Hongkongissa** on Evangelical Lutheran Church of Hong Kong (ELCHK). Perhetyö Hongkongissa alkoi 1996 Lähetysseuran eläkkeellä olevan lähetin Ethel Witting-Chow’n toimesta. Työ alkoi osana SLS:n huumetyötä, mutta se on jatkossa ollut paikallisen Tsing Yi Carpenter Lutheran Church -seurakunnan työtä. Ethel Wittingin mies Dr. Simon Chow on Hongkongin luterilaisen seminaarin rehtori. – Jouni Heiskanen on esitellyt ”Parisuhteen palikat” ELCHK-kirkon sosiaali- ja perhetyöstä vastaaville kolmelle työntekijälle sekä yhdelle Ling Oin sosiaalityöntekijälle.

Palmut pitivät vierailijaluennon seminaarilla 2009. Oli nähtävissä, että seminaari voisi toimia sillanpääasemana perhetyön leviämässä paitsi Manner-Kiinaan myös useisiin muihin Kaakkois-Aasian maihin. Esimerkki seminaarin välittäjäroolista on se, miten yksi opiskelijoista vei seminaarilta perhetyön kipinän Kambodzhaan. – Vielä 2011 Palmut tekivät lyhyen rohkaisukäynnin Hongkongiin matkallaan Taiwaniin.

b) Lähetysseuralla on paljon yhteyksiä **Manner-Kiinaan**. Kiinan aluepäällikkönä kesään 2013 asti toiminut Jouni Heiskanen oli avainasemassa Manner-Kiinan perhetyötä kaavailtaessa. – Eräs yhteistyökumppani voisi olla Rev. Xiao Anping, Wuhan Theological Seminary’n vararehtori, jonka Palmut tapasivat Hongkongissa 2009. Hän oli kiinnostunut perhetyön koulutuksen aloittamisesta seminaarissaan ja sai mukaansa Palmujen tekemän Perhetyön käsikirjan englanniksi ja kiinaksi (Taiwanissa käytetyin perinteisin sanamerkein). – Käsikirja on pdf-muotoisena saatavilla myös Manner-Kiinassa käytettävällä, yksinkertaisten sanamerkkien mandariinikiinan kielellä. Singaporen LCS-kirkko valmisti tuon käänösversion ajatellen omaa lähetystyötään Manner-Kiinassa.

Jouni Heiskanen on vienyt erän ”Palikoita” Yunnanin kristillisen neuvoston toimistolle nuorelle Ding-veljelle, joka oli menetelmästä kovin kiinnostunut.

Vuonna 2014 Kiinan kirkko (CCC) esitti toiveen, että (uudelle työkaudelle Taiwanin lähdössä olevat) Anne ja Juha Ijäs lähetettäisiin perhetyön tehtäviin myös Kiinaan.

Hankkeen loppuvaiheessa, vuoden 2014 maaliskuussa, päivitetty versio

Pääosin
seurakunta
rahoitteinen

HANKE- SUUNNI- TELMA

Hankkeen sijainti

Lähtökohtaisesti **kaikki maat, joissa tehtävää työtä SLS tukee**
- Vuoden **2014 alkaessa** kohdemaita ovat **seuraavat 15 maata**:
Venäjä, Viro, Israel/Palestiinalaisalueet, Etiopia, Tansania, Malawi,
Namibia, Angola, Botswana, Nepal, Thaimaa, Kambodza, Singapore,
Taiwan ja Hongkong / Manner-Kiina.

Hankkeen kesto

2010–2014

Hankkeen nimi:

Perhekasvatustyön tukiohjelma, Family Life Project (FLP)

[Family Life Advocacy and Education Capacity Building Project]

Hankkeen lyhyt esittely:

Hankkeella tarjotaan yhteistyökumppaneille perheasioissa konsultointia ja tukea kouluttajien koulutukseen (TOT), jotta nämä voisivat mahdollisimman hyvin huolehtia itse tarvittavan koulutuksen antamisesta. Autetaan kumppaneita **ottamaan perhenäkökulma huomioon** kaikessa toiminnassaan ja kouluttamaan vastuuhenkilöitä toimimaan perhetyön opastajina ja kouluttajina.

”Perhenäkökulman huomioonottaminen” tarkoittaa mm. toimia perheen tai sukuperheen (extended family) hyvinvoinnin edistämiseksi ja parisuhteen tukemiseksi. Pyritään siihen, että yksilö perheen tai perheyhteisön jäsenenä voi hyvin ja saa tilaa turvalliseen kasvuun ja kehitykseen. Perhenäkökulma tuo yksilökeskeisyyden sijaan yhteisöllistä lähestymistapaa kestäväen kehityksen vahvistamiseksi. Tarjotaan mahdollisuutta **aloittaa tai vahvistaa perhetyötä kumppanien omilla ehdoilla**.

Perheeseen liittyvät haasteet muuttuvassa maailmassa ovat suuret. Tarvitaan tehostettua perhetyötä, sillä perheen, yhteiskunnan perussolun, kaikinpuolinen hyvinvointi on edellytys kaikelle kestäväälle kehitykselle.

Ennakoiva/vahvistava perhetyö (perhekasvatustyö) verrattuna korjaavaan, ongelmalähtöiseen toimintamalliin tuottaa parempia tuloksia pienemmin panostuksin. Esimerkiksi vammaisten asema parantuu, kun heidät on lapsuusajan perheessä hyväksytty; naisen asema kohentuu, kun tyttö on kotona ollut tasa-arvoinen; Miehen malliin vaikuttaa se miten poika on lapsuuskodissaan nähnyt isän kohtelevan äitiä/sisaria.

Yhteyshenkilö: Matti Palmu

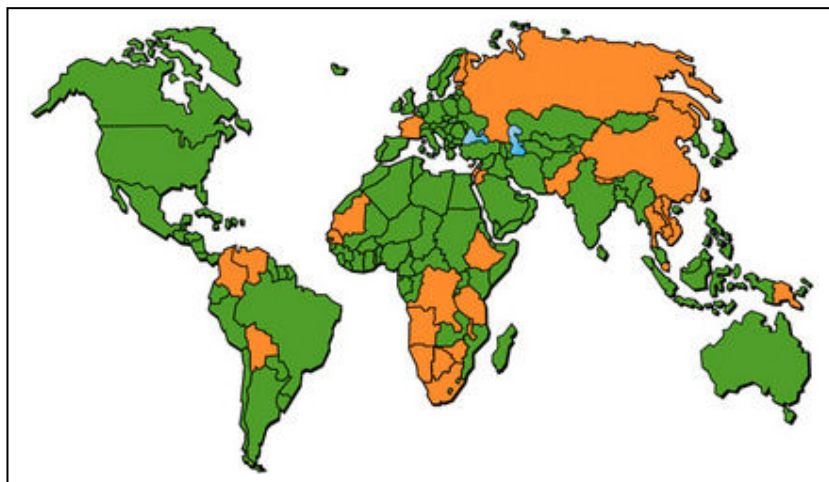
Hankkeen talousarvio	Vuosi I (2010)		Vuosi II (2011)		Vuosi III (2012)	Vuosi IV (2013)	Vuosi V (2014)
	KYT-rahoitus	Srk-rahoitus	KYT-tuki	Srk-rahoitus	Srk-rahoitus	Srk-rahoitus	Srk-rahoitus
	79.873	53.248	20.000	118.555			
	133.121		138.555		124.964	124.850	126.866
Toiminta budjetti	(Sisältyen yllä olevaan)		(Sisältyen yllä olevaan)		(Sisältyen yllä olevaan)	(Sisältyen yllä olevaan)	(Sisältyen yllä olevaan)
	21.600		23.100		27.100	25.100	20.000

Osa A. Toimintaympäristö - Context

2. Hankkeen toimintaympäristö - Project context

- Analyse how the project is in line with the national development plans and government policies.
- Describe the local (e.g. provincial) development context. What are the main problems in the area? Analyse the situation from the perspective of the poor and the most vulnerable (e.g. women, children, minorities, people with disabilities).
- Describe the environment of the project. Annex a map(s) showing where the project regions are situated.

Suomen Lähetysseura toimii lähes 30 maassa viidessä maanosassa (kartalla keltaisella merkityt alueet). Hankkeen kohderyhmänä ovat Lähetysseuran yhteistyökumppanit (kirkot/seurakunnat, järjestöt, muut yhteistyötahot) eri maissa. Hanke jakaantuu ohjelmajohdajaisena ilman maan-tieteellistä rajausta useisiin maihin, joissa on Suomen Lähetysseuran yhteistyökumppaneita.

3. Hankkeen syntyvaiheet - Planning Process of the Project

3.1 Hankkeen määrittely - Project Identification

Miten hanke sai alkunsa? Kenen ajatus se oli?

Lähetysseura on tukenut Etiopian Mekane Yesus -kirkon perhetyötä vuodesta 2000 alkaen henkiöllön ja taloudellisen tuen muodossa. Ajatus perhetyön tukemisesta muillakin Lähetysseuran työalueilla iti ulkomaanosastolla jo vuosista 2002–2003 alkaen. Myöhemmin Lähetysseura on lähettänyt paikallisten kirkkojen kutsusta työntekijöitä Etiopian lisäksi myös Venäjälle, Taiwaniin, Namibiaan, Tansaniaan ja Nepaliin perhetyön kehittämistehtäviin, useimmiten muiden tehtävien ohella.

Lähetysseuran ulkomaanosasto teetti 2009 evaluaation siihenastisesta perhetyöstä. Evaluaatioraportti kertoo perhetyön yleisestä tarpeesta, kiinnostuneisuudesta ja toiveesta vahvistaa perhekasvatustyötä eri työalueilla. – Perhekasvatustyön tukiohjelma -hanketta oli suunniteltu ulkomaanosastolla jo vuosia, eri työntekijöiden kesken. Keväällä-kesällä 2009 hanketta pohdittiin erityisesti ulkomaanosaston johtaja Rolf Steffanssonin ja Etiopian aluekoordinaattorin kanssa. Anna-Kaarina ja Matti Palmu työstivät sitten hankesuunnitelmaa yhdessä kehitysyhteistyösuunnittelija Karita Laisin kanssa.

3.2 Ongelmakentän selvittelyä - Problem Analysis

Describe the results of the Problem Analysis. What is the main problem and what are its causes? Consider cross-cutting issues carefully: gender, environment, minorities, children, people with disabilities, human rights etc. Provide a Problem Tree as an annex.

Yleismaailmallinen **perhe-elämän kriisi** on nähtävissä kaikkialla. Osaltaan ongelmia tuottavat haitalliset tai **vahingoittavat perinteet**. Toisaalta nopea **tapakulttuurien muutos** on tuottanut suurta hämmennystä ja **ongelmia: monenlaiset ristiriidat perheissä; lähisuhdeväkivalta, ”haitalliset tavat”** (harmful traditional practices, kuten esim. naisten sukupuolielinten silpominen, jne.) **naisten ja lasten heikko asema, lasten, puolison ja vanhusten hylkääminen, avioerot, sairaudet, köyhyys, heikot ihmissuhdetaidot, ja muu yleinen oppimattomuus**, jne.

→ [Katso liite: Ongelmapuu]

3.3 Eri toimijoiden osuus hankkeen suunnitteluvaiheissa

- Participation of different stakeholders in the project planning

How did you plan the project? Who participated in the project planning? Who has participated in the writing of this project plan?

Vuosi 2010 oli hankkeen pilottivuosi. Vuoden 2010 aikana Palmut tekivät konsultaatio- ja koulutusmatkat Etiopiaan (10 viikkoa), Venäjälle (viikko), Thaimaahan (2 viikkoa) ja Nepaliin (4 viikkoa), yhteensä 17 viikkoa. - **Vuonna 2011** tehtiin matkat Israeliin (kolme viikkoa), Hong Kongiin, Taiwaniin (4 viikkoa), Kambodzhaan (viikko), Singaporeen (viikko), Thaimaahan (1½ viikkoa) ja Nepaliin (4 viikkoa) yhteensä 15 viikkoa; lisäksi Hankelat tekivät neljän viikon koulutusmatkan Namibiaan. - **Vuonna 2012** tehtiin matkat Israeliin / Palestiinalaisalueille (4 viikkoa), Tansaniaan (4 viikkoa), Etiopiaan (viikko) ja Kambodzhaan (3 viikkoa), yhteensä 12 viikkoa. - **Vuonna 2013** tehtiin matkat Nepaliin (5 viikkoa), Kambodzhaan (3 viikkoa), Thaimaahan (muutamia päiviä), Israeliin/Palestiinalaisalueille (3 viikkoa) ja Tansaniaan (6 viikkoa), yhteensä lähes 18 viikkoa. - **Vuonna 2014** tehtiin viimeiseksi matka Nepaliin (6 viikkoa).

1. VENÄJÄ: Lähetysseuran yhteistyökirkko, Inkerin kirkko, aloitti perhetyön jo pari vuosikymmentä sitten. Perhetyötä ovat johtaneet vuoroin useat Lähetysseuran lähetystyöntekijät, tätä nykyä Elina Heikkilä, diakoniatyön osaston nais- ja perhetyön toimikunnan kanssa toimien. Tällä hankkeella pyritään tukemaan jo olemassa olevaa kirkon perhetyötä tarjoamalla koulutus- ja suunnittelutukea niissä muodoissa ja niissä määrin kuin Inkerin kirkossa tarpeelliseksi nähdään.

2. VIRO: Yhteistyökirkkomme Viron ev.lut. kirkko on kutsunut Pia Ruotsalan kirkon perhetyön koordinaattoriksi vuoden 2013 alusta lukien. Hän valmistelelee perhetyön tulevia suuntaviivoja. Hanke käynnistyi, kun Euroopan Kirkkojen Konferenssi nosti alkuvuodesta 2012 esille perheen merkityksen kirkkojen työssä. EELK:n ulkoasiainosasto tiesi Pia Ruotsalan tutkivan Helsingin yliopistolla Viron kirkon perhetyötä ja pyysi häntä asiantuntijaksi Viron perhetyön kartoitukseen. Myöhemmin arkkipiispa kutsui koolle perhetyön tilan neuvottelutyöryhmän.

Tapaamisen tuloksena syntyi alustava perhetyön hankesuunnitelma, jota hallinnoi EELK (Viron evankelis-luterilainen kirkko, Eesti Evangeelne Luterlik Kirik). Päävastuun kantaa arkkipiispa Andres Pöder, EELK:n kirkkohallitus. Kumppaneina ovat Viron Kirkkojen Neuvosto, Viron Sosiaaliministeriön perheosasto ja eri järjestöt sekä EELK:n Teologinen Instituutti. Virallista yhteistyösopimusta toimijoiden välillä ei ole. – Hankesuunnitelman laatii EELK:n perhetyön koordinaattori Pia Ruotsala.

3. ISRAEL / Palestiinalaisalueet:

Perhetyö Israelissa ja Palestiinalaisalueilla pyrkii olemaan tukena erityisesti kolmelle syrjitylle kansanosalle: a) messiaaniset juutalaiset, b) etiopialaiset (messiaaniset) seurakunnat sekä c) palestiinalaiskristityt. Kuhunkin näihin on pyritty luomaan uusia yhteyksiä:

a) Messiaaniset juutalaiset: Lähetysseuran Shalhevetja-toimintakeskuksessa Jerusalemissa toimii Machaseh-järjestö (Machaseh Family Work, the Diakonia Work of FELM Shalhevetyah Center in Jerusalem). Merkittävä osa Machaseh'n työtä on perheasioissa kriisiin ajautuneiden tukitoiminta. Järjestön johtaja, Mrs. Lena Levin oli todennut, että vakavien kriisien välttämiseksi tulisi järjestää ennakoivan,

vahvistavan perhetyön koulutusta paikallisille toimijoille. Tässä tarkoituksessa hän kutsui Palmut auttamaan perhetyön koulutuksessa ja huolehti siitä, että Palmujen ”Perhetyön kouluttajan käsikirja” käännetään heprean kielelle. Palmujen 1. ja 2. koulutusmatkan aikana Lena Levin auttoi solmimaan yhteyksiä merkittävimpiin messiaanisten juutalaisten seurakuntien johtaviin pastoreihin: Ruven Berger, Oded Shoshani ja Meno Kalisher, sekä etiopialaisyhteisön ”johtava pastori” Brille Belay.

b) Etiopialaisten seurakunnat: Lähetysseura ei aikaisemmin ole tehnyt työtä Israelissa asuvien etiopialaisten keskuudessa. Lena Levin auttoi luomaan yhteyksiä tähän ryhmään, johon vuonna 2012 kuului 10 seurakuntaa, jotka kokoontuvat 16 eri pisteessä. Palmut ovat kahden matkansa aikana vierailleet kahdeksassa eri seurakunnassa Jerusalemissa, Tel Avivissa, Nataniassa ja Haifassa pitäen ”perustason” perheopetusjaksoja. Vuonna 2012 he pitivät Nataniassa perhetyön kouluttajakurssin alkujaksoja viidestä eri seurakunnasta tulleille osallistujille. - Etiopialaisten parissa toimittaessa on ollut mahdollista käyttää Palmujen molempia kirjoja paitsi englanninkielisiä myös Etiopiassa painettuja amharankielisiä versioita.

c) Palestiinalaiskristityt: Karita Laisi järjesti 2011 Palmuille tapaamiset piispa Munib Yonanin ja Vanhankaupungin kirkkoherran, pastori Ibrahim Azarin (Barhoomin) kanssa. Piispa delegoi asian edelleen Betlehemiin, missä pastori Mitre Raheb sitten delegoi nämä perhetyön asiat Kansainvälisen keskuksen Diar Consortiumin diakonissalle, Mrs. Raida Mansourille. Viimeksi mainittu johtaa Young Families –ohjelmaa, johon Palmut toivotettiin tervetulleiksi kouluttajiksi. Vuoden 2012 matkan aikana Palmut pitivät ”perustason” perheopetusjaksoja ryhmille Betlehemissä, Nablukassa ja Taybeh’ssa.

4. ETIOPIA: Toisella SLS:n suurimmista yhteistyökirkkoista, Ethiopian Mekane Yesus -kirkolla, on noin 6 miljoonaa jäsentä; koko maan väkiluku on noin 85 miljoonaa. Mekane Yesus -kirkolla on 21 hiippakuntaa (täsmällisesti sanottuna synodia) ja 11.000 seurakuntayksikköä (laskien mukaan ns. saarnapaikat). SLS on pääosin rahoittanut kirkon perhekasvatusohjelman sen alusta eli vuodesta 2000 alkaen. Perhetyö on Etiopiassa vakiintunut kirkon työmuodoksi, ja se on hyvissä, lu-kuisissa paikallisissa käsissä. Perhetyön kouluttajakurssin (TOT) käyneitä on yli 1.700 henkilöä. – Palmut valmistelivat 2010 EECMY-kirkon Perhetyön kokonaisstrategian 2011–2015, joka antaa hyvät pohjat perhetyön jalkauttamiselle seurakuntatasolle. Lähetysseuran tukea tarvitaan enää kirkon perhetyön ohjelman budjettitukena (maksimissaan 2015 asti, noin 7-8.000 euroa vuodessa) ja ehkä yhden konsultaatiomatkan verran lähivuosina.

5. TANSANIA: Tansanian ev. lut. kirkko, ELCT, on toinen SLS:n suurimmista yhteistyökumppaneista. Sen 20 hiippakunnassa on yhteensä 6 miljoonaa jäsentä; Tansanian väkiluku on 38 miljoonaa. ELCT:n ylläpitämän Tumainin yliopiston Iringan yksikön puitteissa päättyi vuonna 2010 hiv-aids –projekti. Sen jatkoksi käynnistyi vuoden 2011 alussa uusi ”Kulttuurien muuttaminen” –hanke. Uuden hankkeen suunnittelivat aikaisemman hankkeen vetäjä, Kati Kempainen, ja uuden hankkeen vetäjä Rev. Anthony Kipangula.

6. MALAWI: Malawin ev. lut. kirkko, ELCM, lähetti vuonna 2013 neljän pariskunnan ja yhden miehen ryhmän perhetyön kouluttajakurssille Tansanian Iringaan Riitta ja Olavi Heinon johdolla.

7. NAMIBIA: Suunnitteluun osallistui 20 ELCIN-kirkon työntekijää. Heistä 14 oli osallistunut 1996/1997 perheasiain neuvottelukeskukseen (Martti Esko, Liisa Tuovinen ym.) vetämiin lyhytkursseihin. Kyseiset henkilöt nimettiin kirkon päätoimiston toimesta. Suunnitteluvaihe sisälsi kunkin henkilökohtaisen haastattelun ja niiden jälkeen yhteisen suunnittelutyöpajan. Erityisesti etsittiin tärkeimmät kohderyhmät ja työmenetelmät. - Suunnittelu- ja haastatteluvaihe oli vuonna 2007. Sen jälkeen työtä vei eteenpäin Lähetysseuran työntekijöiden avustamana kirkkohallituksen asettama johtokunta: 5 kirkkohallituksen suoraan nimeämää ja yksi kummankin hiippakunnan nimeämä (5+2=7). Kirkossa työ oli kirkon koulutus- ja kasvatusyksikön alaista. Näin Namibian kirkossa alkoi ennalta ehkäisevä avioparityö, joka jatkuu siellä edelleen. Perhetyön toimistossa työskentelivät helmikuusta 2007 kesäkuuhun 2010 SLS:sta Marja ja Jussi Hankela.

8. ANGOLA: Angolan ev. lut. kirkko, IELA, on aktiivisesti toivonut perhetyön aloittamista siellä. Jo syksyllä 1999 Angolan kirkko esitti virallisen kutsun Lähetysseuralle, jotta Palmut lähetettäisiin opettamaan perhetyötä kirkon teologisessa seminaarissa. Tämä suunnitelma ei toteutunut, kun Palmut palasivatkin Etiopiaan. – Sittemmin piispa Ndawanapo kertoi, pari vuotta sitten, että kirkko on esittänyt FELM:ille kutsun Palmujen lähettämiseksi opettamaan perheasioista Angolan kirkossa; virallista kutsua ei tietävästi

kuitenkaan ole tullut. - Syksyllä 2011 Hankelat järjestivät Namibiassa yhteistyö- ja suunnitteluseminaarin, missä IELA myös oli edustettuna. Mukana olivat kirkon presidentti (sittemmin piispa) Tomas Ndawanapo ja vaimonsa Isabel Navio Tchipa Ndawanapo, sekä pastori Dionisio Popawa (jonka vaimo työskentelee aids-projektissa ja on hyvin kiinnostunut perhetyöstä). – 2011 seminaarin aikana IELA-kirkko esitti toivomuksen, että Namibian kirkon perhetyö avustaisi IELA:a perhetyön aloittamisessa eteläisessä Angolassa, missä käytetään yhteistä kieltä Namibian kanssa. Rev. Aune Shilongo-Hamunyela ilmaisi valmiutensa sellaiseen yhteistyöhön, samoin Haindongot ja Nen kavut. – Samassa yhteydessä oli esillä mahdollisuus, että Angolan lähetit Kukkokset voisivat myös olla mukana perhetyötä kehiteltäessä. – Tuolloin todettiin, että alkuun pääsemiseksi IELA:n tulisi esittää pyyntö ELCIN-kirkkohallitukselle (Church Council). Taloudellista tukea toivottiin saatavaksi Lähetysseuralta.

9. BOTSWANA: Maarit ja Eero Haltia tekivät Botswanan-työkausiensa aikana myös perhetyötä omien päätoimiensa ohella. He pyrkivät vaikuttamaan siihen, että yhteistyökirkkomme, Botswanan ev. lut. kirkko olisi ottanut perhetyön omaksi työmuodokseen. Kirkon tilanne on eri syistä ollut jo pitkään sellainen, etteivät tämän tapaiset uudet avaukset ole olleet mahdollisia. – Kansainvälisen perhetyön hankkeen alkuvaiheessa (2010-) kehitysyhteistyökoordinaattori Karita Laisi ehdotteli, että Palmut vierailisivat Botswanassa vaikkapa tutustumassa sikäläiseen katulapsityön KYT-hankeeseen, ja pääsisivät sitä kautta tunnus-telemaan muunkin perhetyön aloittamismahdollisuuksia. Ajatuksesta kuitenkin luovuttiin, kun kirkolta ei asianmukaista kutsua ollut. – Syksyllä 2011 Hankelat järjestivät Namibiassa yhteistyö- ja suunnitteluseminaarin, johon oli kutsuttu kolmen kirkon, Namibian ELCIN, Angolan IELA ja Botswanan ELCB, edustus. Ikävä kyllä Botswanan edustajat eivät tulleet paikalle. Kirkko kuitenkin halusi lähettää edustuksensa.

10. NEPAL: Nepalissa toteutettavan sikäläisen perhetyön projektin ”Family Ministry Training Project” on suunnitellut eri kirkkojen ja järjestöjen edustajien työryhmä: Pastor Tanka Subedi, Pastor of Family of God and Director of Institute of Theological Education by Extension in Nepal (ITEEN), Uttamraj Karnikar, Program Director of SHANTI Nepal, MS. Dropadi Rokaya, General Secretary of YWCA, Bal Kumari Rai, Lead Advisor, Conflict transformation, UMN, Rev. Pastor Mukunda K. Sharma FELM Nepal admin/Finance Manager, Bethel Assembly Church, Bhaktapur, Kirsti Kirjavainen, FELM representative for Nepal, Manoj K Pradhananga, Director of LTD/NCF Nepal.

11. THAIMAA: Bangkokissa toimii yhteistyökirkkomme (Evangelical Lutheran Church of Thailand, ELCT) Luther-seminaari (LST); Syyskuussa 2010 seminaarilla pidettiin viikon mittainen ”Basics of Family Ministry” -kurssi ja sen jälkeen kahden päivän avioparikurssi. Näiden jatkoksi pidettiin aivoriihi kirkon johdon ja lähettien kesken perhetyön tulevaisuudesta. Lokakuussa 2011 pidettiin avioparileiri kirkon työntekijäpariskunnille ja perheneuvonnan (counselling) seminaari, jonka järjestäjinä olivat ELCT Grace Counseling Ministries and Bangkok Institute of Theology. Sittemmin kirkko ei ole tarttunut toimeen perhetyön asioissa. Jää nähtäväksi, kehittykö perhetyön paikallinen järjestäytyminen tulevina vuosina.

12. KAMBODZHA: Perhetyön lähtökohta oli Hongkongin luterilaisessa seminaarissa opiskelleen kambodzhalaisen pastori Josephin into kääntää SLS:n (Palmujen) opetusaineistoa khmerin kielelle. Mekongin alue-edustaja Tero Norjanen vaikutti merkittävästi siihen, että perhetyö saatiin alulle Kambodzhassa. Matti Palmu teki tunnusteluvierailun Kambodzhaan 2011 ja Palmut yhdessä ensimmäisen koulutusmatkan 2012. Vuonna 2012 sovittiin, että Kambodzhan perhetyöstä otti kokonaisvastuun Singaporen LCS-kirkon perustama Lutheran Church of Cambodia. LCS:n lähetysjohtaja Mrs. Sally Lim on ollut merkittävä vastuuhenkilö. Hänen lisäksi muut Kambodzhan perhetyön komitean jäsenet ovat Pastor Joseph (Keo Thuy), Rev. Anne Mette Jürgensen (Danmission), Leena Waismaa (FELM), LCC:n paikallinen vastuuhenkilö Pastor Daniel Orn sekä LCC:n hallintoasiain työntekijä Mr. Sous Sopal.

13. SINGAPORE: Lähetysseura on tukenut Singaporen kirkkoa (Lutheran Church of Singapore, LCS) erityisesti thaiiirtolaisten parissa tehtävässä työssä. Viime vuodet siinä työssä ovat olleet Kaija ja Tapio Karjalainen. - Matti Palmu teki tunnusteluvierailun Singaporeen 2011, jolloin järjestettiin perhetyön ohjelmia paitsi thai-seurakunnassa myös LCT-kirkon työntekijöille ja muille vastuunkantajille. - Singaporen LCS-kirkko perusti 2011 sosiaalisen työn palvelujärjestönsä (Lutheran Community Care Services, LCCS) yhteisten ”Perhetyön yksikön”. – LCS-kirkko tekee lähetystyötä Kambodzhassa; kirkon lähetysjohtaja

Sally Lim on myös osa-aikaisesti Kambodžan-lähetystyöntekijä ja toimii aktiivisesti perhetyössä siellä. – Kirkko tekee lähetystyötä myös Manner-Kiinassa; siinä työssä mukana olevat vapaaehtoiset pyysivät, että Palmujen Perhetyön käsikirja käännettäisiin myös mandariini-kiinan yksinkertaisille sanamerkeille. Piispa Terry Lee ehdotti, että LCS voisi tuo työn tehdä, ja niin tapahtuikin 2012. Näin ollen Singaporen kirkon työ voi olla yksi tulokulma ajateltaessa perhetyön mahdollisuuksia Manner-Kiinassa.

14. TAIWAN: Yhteistyökirkkomme Lutheran Church of Taiwan, LCT, on nimennyt perhetyöstä vastaavaksi työntekijäksi pastori Chen Hui-Long'in. Hän on tutkinut Taiwanissa muiden perhetyön toimijoiden palveluita ja alkanut kehittää kirkon perhetyöhön sellaista rakennetta, että mahdollisimman monet voisivat osallistua koulutukseen. Kirkon seurakunnissa järjestetään perhetyön kursseja, joista vastaavat kesään 2013 asti perhetyön suomalaiset vastuuhenkilöt, Tuija-Riitta ja Jouni Heiskanen; he palasivat syksyllä 2010 uudelle työjaksolle Taiwaniin.

15. HONG KONG – Manner-Kiina: a) Yhteistyökirkkomme on Evangelical Lutheran Church of Hong Kong, ELCHK. Perhetyö Hong Kongissa alkoi 1996 Lähetysseuran eläkkeellä olevan lähetin Ethel Witting-Chow'n toimesta. Työ alkoi osana SLS:n huumetyötä, mutta se on jatkossa ollut kiinteästi liitoksissa paikallisen ELCHK - Tsing Yi Carpenter Lutheran Church (Ling Cheung) –seurakunnan työhön. b) Lähetysseuralla on monia yhteyksiä Manner-Kiinaan. Kiinan aluepäällikkönä kesään 2013 asti toimiva Jouni Heiskanen on Taiwanin perhetyötä tehneenä avainasemassa Manner-Kiinankin perhetyötä kaavailtaessa. – Eräs yhteistyökumppani voisi olla Rev. Xiao Anping, Wuhan Theological Seminary'n vararehtori, jonka Palmut tapasivat Hong Kongissa 2009. Rev. Xiao oli kiinnostunut jonkinlaisen perhetyön koulutuksen aloittamisesta seminaarissaan. Hän myös sai Palmujen mandariinin-kiinankielisen käsikirjan.

Osa B. Toiminnan tavoitteet - Purpose of the intervention

4. Hankkeen tavoite

- Project purpose

How will the project contribute to the development of your country (overall development goal)? What is the Purpose (specific objective) of the project?

1. VENÄJÄ: Hankkeen tavoitteena on ennaltaehkäistä perheiden hajoamista, mikä onkin suuri ongelma Venäjällä. – Avata ihmisille ikkunoita ja ovia perheen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseen ja tukemiseen. – Naisten aseman vahvistaminen ja tukeminen perheessä.

2. VIRO: Projekti on osa perheiden hyvinvoinnin kehittämistyötä Virossa. Työkaudella 2013–2016 voidaan puhua perhetyön aloitushankkeesta, jolla on kolme tavoitetta. Hankkeen tavoitteena on luoda virolainen perheneuvonnan malli, tehdä perheiden ja erityisesti lasten tarpeita näkyväksi yhteiskunnassa ja kirkossa (vaikuttamistyö) yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, sekä tukea Viron ev.lut. kirkkoa (EELK) laaja-alaisen perhetyön ja perhelähtöisen työtteen kehittämisessä rakenteellisesti ja toiminnallisesti. Seurakuntia tuetaan toiminnan, työn diakonisen ulottuvuuden sekä verkostojen luomisen ratkaisuisissa. Perheiden tarpeisiin liittyy myös lastensuojelu-, aids-hiv- ja ekumeeninen avioliittotyö. – Virossa 1,2 % 14–49-vuotiasta kantaa hi-virusta ja aids leviää siellä nopeimmin koko Euroopassa. Viro on tilastojen kärkeä myös pikkuvauvojen ravistelukuolemien suhteen ja perheväkivalta on merkittävä ongelma. Viron valtiolla ei ole ollut resursseja puuttua näihin ongelmiin, mutta vuonna 2012 luotiin perhetyön strategia ja alettiin luoda menetelmiä perheiden hyvinvoinnin parantamiseksi. EELK:n perhetyö liittyy osaltaan koko Viron rakenteellisiin muutoksiin, joiden kautta luodaan perheille laadukkaampaa ja kestävämpää tulevaisuutta.

3. ISRAEL / Palestiinalaisalueet:

a) Messiaaniset juutalaiset: Messiaaniset seurakunnat ovat hyvin itsenäisiä. Perhe-elämään liittyviä haasteita niidenkin parissa on runsaasti. Machaseh'n johtaja Lena Levin on aktiivisesti pyrkinyt siihen, että Palmujen kirja saadaan hepreaksi käyttöön messiaanisten seurakuntien saataville. Opetusaineiston käyttö jää sitten kunkin seurakunnan vastuulle.

b) Etiopialaisten seurakunnat: Etiopialaistaustaiset israelilaiset ovat yksi kaikkein syrjäytyneimmistä kansanosista, se on todettu niin valtion toimesta kuin myös julkisissa tiedotusvälineissä. Lähisuhdeväkivalta on hälyttävän yleistä, samoin alhaisesta koulutustasosta johtuva työttömyys ja edelleen yleinen syrjäytyminen. Tavoitteena on tukea avioliittoja ja perheitä vahvistavan perhetyön koulutuksen avulla.

c) Palestiinalaiskristityt: Palestiinalaiskristittyjen perheiden elämää varjostavat paitsi Länsirannan asukkaiden ”normaalit” vaikeudet myös erilaiset perhe-elämän haasteet. Tavoitteena on järjestää perustason koulutusta ja retriittitoimintaa Young Families -ohjelman toiminnan kautta.

4. ETIOPIA: Kirkon perhetyön tavoitteena on herättää vastuuhenkilöt näkemään perhetyön tarve, kouluttaa kirkon työntekijöitä perhetyöhön, järjestää vastuunkantajille avioliittokursseja yms., vahvistaa avioliitto- ja perheneuvonnan rakenteita ja kerätä ja luoda perhetyön aineistoa. Ohjelman päämääränä on kouluttaa mahdollisimman monia etiopialaisia pariskuntia, jotka voivat muiden tehtäviensä ohella tehdä myös avioliitto- ja perhetyötä.

Ohjelman työnäkynä on rakentaa tervettä seurakuntaa ja yhteiskuntaa rakentamalla tervettä avioliittoa ja perhettä; rohkaista parisuhteissaan tyytyväisiä työntekijäpariskuntia levittämään hyvää sanomaa elämänsä esimerkillä ja opetuksella; parantaa kristillisen perhemallin vahvistumisen myötä tyttöjen ja naisten asemaa, sekä osaltaan auttaa maan järkyttävässä aids-tilanteessa korostamalla uskollisen parisuhteen ja kristillisen perhe-elämän merkitystä; edelleen raamatullisen perheopetuksen myötä vaikuttaa nuorten seksuaalikäyttäytymiseen: pidättäytymiseen avioliittoon asti ja liitossa uskollisuus yhdelle puolisolle, sekä vahvistaa seurakuntien perheneuvontavalmiuksia.

5. TANSANIA: Tansania on yksi niistä itäisen ja eteläisen Afrikan alueista, joilla hiv/aids on saavuttanut paikoitellen pandeemiset mittasuhteet. Maassa toimii epidemian ehkäisytyössä lukematon määrä kansalaisjärjestöjä, valtiollisia organisaatioita ja kansainvälisiä toimijoita. Tiedotusta, neuvontaa ja kondomikampanjointia on tarjolla, mutta tämä ei yksin riitä. Hiv/aids on ennen kaikkea sosiaalinen ilmiö, jonka juuret ulottuvat syvälle yhteiskunnallisiin arvoihin, perhekäsitykseen ja ihmissuhteisiin. Perheet, ihmissuhteet ja parisuhteet ovat ongelman keskiössä. Tämän projektin tarkoituksena on kouluttaa kirkon työntekijöitä ja muita avainhenkilöitä avioparityöhön niin, että he kykenevät vaikuttamaan positiivisen muutoksen omassa ympäristössään. Tavoitteena on tukea ja kouluttaa aviopareja ja perhe-elämää niin että vahingollisia, virusta levittäviä käytäntöjä saadaan hillittyä (näitä ovat mm. pitkäkestoiset rinnakkaissuhteet). Kun ihmisten käyttäytyminen muuttuu, myös viruksen leviäminen saadaan kontrolliin. Tähän tarvitaan monipuolisia ihmissuhdetaitoja, ei yksistään tiedotus- ja kondomikampanjoita. Projekti vastaa tähän tarpeeseen.

6. MALAWI: Toiminta on aivan alullaan. Tavoitteena on saada perhetyön koulutusta kirkon eri yksiköihin, mutta Heinojen palattua Suomeen 2014 on epävarmaa, pääseekö toiminta oikeasti edes alkamaan.

7. NAMIBIA: Toiminta tapahtuu kontekstissa, jossa on paljon hiv/aidsia, lisääntyvät avioero-määrät, runsaasti toisistaan työn takia erillään asuvia aviopuolisoita sekä suuria muutoksia yhteiskunnan perinteisen avioliitto- ja perhekäsityksen piirissä yhdistyen koulutuksen ja kansainvälisen median mukanaan tuomiin uusiin asenteisiin ja arvoihin. Tässä toimintaympäristössä tavoite on tukea kirkon jäseniä ja muita namibialaisia avoimempaan ja terveeseen avioliittoon. Tavoitteina ovat muun muassa: pitää yllä tietoisuutta kristillisestä, pariuskollisesta perhe-elämän mallista; nostaa tietoisuuteen ja luoda avointa keskusteluympäristöä perhe- ja avioliittoasioissa.

8. ANGOLA Hankkeen tavoitteena on auttaa Angolan IELA-kirkkoa tukemaan avioliittoja ja perheitä yhteiskunnan murrosvaiheessa. Piispa Ndawanapo kertoi 2011: ”Angolassa vallinneen, noin 10 vuotta sitten päättyneen pitkän sotatilan aiheuttamat vauriot näkyvät monin tavoin myös perherakenteissa. On paljon miehiä, jotka eivät huolehdi avioliitoistaan ja lapsistaan, ei ole riittävästi kokemusta tavallisesta perhe-elämästä. Miehet ovat kovasydämiä eivätkä halua kuunnella neuvoja. Monet vanhemmat ovat äärimmäisen köyhiä ja ovat paljolti poissa kotoa ja lasten luota elantoa hankkimassa. Isoäidit usein kantavat vastuuta. – Monet nuoret eivät enää ole kiinnostuneita naimisiin menosta, koko avioliittoinstituutio on

paineen alla. Teiniraskaudet ovat yleisiä. Perheväkivaltaa harjoittavat sekä miehet että naiset – tässäkin lienee nähtävissä sodan perintöä. Monet miehet käyvät työssä Namibiassa. Huumeiden käyttö on yleistä.”

9. BOTSWANA Hankkeella pyritään auttamaan Botswanan kirkkoa yleisessä perheitä ja perherakenteita koskevassa kriisissä. Avioliittoinstituutio on maasta paljolti häviämässä, esim. lapsista 90 % syntyy avioliiton ulkopuolella. Naiset haluavat lapsia, mutteivät miestä vaivoikseen. Hiv/aids on levinnyt hälyttäviin mittoihin. Perhetyölle olisi erittäin suuri tarve. Kysymys on nyt se, miten voitaisiin auttaa Botswanan kirkkoa tarttumaan toimeen perheiden auttamiseksi.

10. NEPAL: Paikallinen projekti pyrkii olemaan apuna terveen yhteiskunnan luomisessa. Tässä hyödynnetään ”esimerkkiperheitä”, lähtien yhteisön johtajien perheistä. Tavoitteena on lisääntyvä määrä yhteisön johtajia, joilla on terveet ja hyvät suhteet puolisoihinsa, lapsiinsa ja muihin sukuperheen jäseniin. Tällaiset johtajat ovat hyvänä todistuksena yhteisöissään; heillä on myös mahdollisuus ja kyky sovittaa yhteen työ- ja perhe-elämä.

11. THAIMAA: Pyritään luomaan paikallinen ohjelma työntekijöiden kouluttamiseksi perhetyön tekijöiksi. Sen pohjaksi pidettiin lokakuussa 2011 aviopariseminaari kirkon työntekijöille puolisoineen. – Tavoitteena on auttaa kirkon työntekijäperheitä heidän oman perhe-elämänsä tervehdyttämisessä ja vahvistamisessa, ja heidän esimerkinsä kautta levittämään hyvän perhe-elämän mallia laajemmallekin thai-yhteiskuntaan.

12. KAMBODZHA: Kambodzhan opetusministeriö on kiinnittänyt huomiota internetin tuomaan haasteeseen nuorten seksuaalikasvatukselle (tai oikeastaan seksuaalikasvatuksen puutteeseen). Kirkot ovat myös havainneet yhteiskunnan nopean muutoksen haasteet ja vaaratekijät nuorten ja perheiden elämässä. Perhetyön tavoitteena on kouluttaa eri kirkkojen vastuuhenkilöitä toimimaan perhetyön opettajina / kouluttajina omissa kirkoissaan ja laajemminkin yhteisöissään.

13. SINGAPORE: Tavoitteena on tukea LCS-kirkkoa sen perhetyössä paitsi kirkon thai-seurakunnassa myös kirkon englannin- ja kiinankielisissä seurakunnissa. Tavoitteena on myös rohkaista kirkkoa vahvistamaan perhetyötä kirkon lähetystyön osana erityisesti Kambodzhassa ja Manner-Kiinassa.

14. TAIWAN: Avioerojen määrä Taiwanissa on Aasian korkeimpia, avioeroprosentti on hälyttävän korkea. Yksinhuoltajavanhempien määrä on lisääntynyt. Tämän ohjelman kautta tuetaan toisaalta perheitä ja parisuhteita, mutta toisaalta myös yksineläviä ja yksinhuoltajaperheitä. Perhesuhteen vahvistaminen ja vahvistava perhetyö on työmuoto, jolla perheiden hajoamista voidaan ehkäistä. Työmuoto voi tukea myös yksinhuoltajaperheitä kasvatustehtävässä. – Hiv ja aids: Tavoitteena on saada kirkon vastuuhenkilöt tiedostamaan 1) prostituutioon, 2) Hiv/aidsiin,

3) uskottomuuteen ja 4) tyttöjen ja naisten asemaan liittyvät ongelmat. – Kirkko toimii Taiwanissa köyhien parissa, koulutukseen osallistumisen esteenä voivat usein olla maksuvaikeudet.

15. HONG KONG – Manner-Kiina: a) Hong Kongissa alkuperäisenä tavoitteena on ollut huumeiden käyttäjien perhekuntalaisten auttaminen ja tukeminen. Osana paikallisen seurakunnan työtä perhetyö on pyrkinyt tukemaan laajemminkin seurakuntalaisia heidän perhekysymyksissään. b) Manner-Kiinassa tavoitteena on teologisten seminaarien opiskelijoiden kouluttaminen, jotta he saisivat ensisijaisesti tukea omaan perhe-elämäänsä. Opiskelijoiden palattua työalueilleen he voisivat viedä perhetyön mennessään seurakuntiin.

5. Kohderyhmät - Focus Groups

- Describe all the Focus Groups (beneficiaries/rights-holders) of the project. - Specify the number of people the project will affect. Provide disaggregated data as appropriate (men, women, girls, boys, people with disabilities, minority groups).
- Describe what kind of changes you expect the project will bring to the lives of the people in the focus groups.

Kohderyhmät, **lopulliset hyödynsaajat** - Target Groups, Final Beneficiaries

1. VENÄJÄ: Osallistujat ovat alkuvaiheessa pääasiallisesti seurakunnassa mukana olevia nuoria perheitä, naisia enemmän kuin miehiä. **Oletettuja muutoksia:** Perheiden hajoamistapaukset vähenevät. Perheet saavat tukea ja sitä kautta niiden yhteenkuuluvuus vahvistuu. Naisten asema vahvistuu perheissä ja sitä kautta koko yhteiskunnassa.

2. VIRO: Kohderyhmänä ovat perheet, lapset, vanhemmat, isovanhemmat ja seurakunnat.

Hyödynsaajia ovat sekä EELK että perheet, joita työ koskettaa. Tavoitteena on perheneuvonnan kautta kohdata 100 asiakasta vuodessa. Ennakoivaan perhetyöhön (avioliittotyö, perheleirit jne.) osallistuu noin 3000 ihmistä, joista puolet lapsia. Kolmivuotisen hankkeen tuloksena neljäsosalla EELK:n seurakunnista on perhetyötä ja työn kenttä on kirkossa yleisesti selkiytynyt.

Oletettuja muutoksia: Hanke tuo perheiden elämään toivoa ja käytännön työvälineitä, henkistä ja ai-neellistakin tukea. Muutoksia voidaan nähdä parisuhteen laadussa, lasten hyvinvoinnissa, vähemmistöjen omanarvontunnon paranemisessa ja seurakuntien perhetyön kehityksessä. Hankkeen tuloksena seurakun-nat ymmärtävät perhetyön merkityksen ja heille on tarjottu koulutusta ja välineitä sen toteuttamiseen.

3. ISRAEL / Palestiinalaisalueet:

a) Messiaaniset juutalaiset: Hyödynsaajat ovat messiaanisten seurakuntien johtohenkilöt ja heidän kauttaan tavalliset seurakuntalaiset. - Kunhan Palmujen kirjan käännös hepreaksi valmistuu, kirjaa voi-daan hyödyntää erilaisissa koulutusilanteissa.

b) Etiopialaisten seurakunnat: Hyödynsaajat ovat sirpaleisen seurakuntajoukon johtajapariskunnat ja muut vastuunkantajat. Näiden saatua perhetyön kouluttajakurssin opetusta hyöty voi levitä tavallisten seu-rakuntalaisten keskuuteen. - Palmujen perhetyön kirjoja voidaan hyödyntää paitsi amharaksi myös erityi-sesti nuorten parissa myös hepreaksi.

c) Palestiinalaiskristityt: Hyödynsaajat ovat ensi vaiheessa Young Families -ohjelman osallistujapariskunnat (noin 15) perheineen. He edustavat useita eri kirkkokuntia. Lopulliset hyödynsaajat ovat mainittu-jen sukuperheiden jäsenet ja sitä kautta yleisemminkin paikallisyhteisö.

4. ETIOPIA: Lopulliset hyödynsaajat ovat EECMY-kirkon noin 6 miljoonaa jäsentä. Ohjelma on tähän mennessä kouluttanut yli 1.700 etiopialaista opettamaan perheasioita seurakunnissa, muissa omissa yhteis-söissään, erilaisissa oppilaitoksissa yms. Lisäksi on koulutettu mainittujen joukosta 54 henkilöä, joille on annettu valtuudet järjestää lisää perhetyön kouluttajakursseja. Tavoitteena on saada perhetyön kouluttaja kirkon kaikkiiin 11.000 seurakuntayksikköön. Mainittujen kouluttajien kuulijoina tai opetukseen osallistu-jina on ollut vuosittain arviolta 50-100.000 ruohonjuuritason etiopialaista. **Oletettuja muutoksia:** 1) Seu-rakunta ja yhteiskunta tervehtyy, kun niiden perussolu, avioliitto ja perhe tervehtyy; 2) Parisuhteissaan tyytyväiset ihmiset levittävät hyvää sanomaa elämänsä esimerkillä ja opetuksella; 3) Tyttöjen ja naisten asema paranee; 4) Maan erittäin paha aids-tilanne paranee; 5) Nuorten seksuaalikäyttäytyminen muuttuu vastuullisemmaksi, ja 5) Seurakuntien perheneuvontavalmiudet paranevat.

5. TANSANIA: Projektissa koulutetaan 20 pariskuntaa, jotka ovat ensisijaiset hyödynsaajat.

Lopulliset hyödynsaajat ovat näiden ympäristössä asuvat ihmiset: lapset, sukulaiset, sukuperheen jäse-net, seurakuntalaiset ja muut yhteisön jäsenet. **Oletettuja muutoksia:** Kun elämäntaitoja vahvistetaan, perhe-elämä muuttuu paremmaksi ja tyydyttävämmäksi. Pitkäkestoiset rinnakkaissuhteet eivät enää ole tarpeen ja sairastumisriski pienenee.

6. MALAWI: Hyödynsaajat: Tärkein kohderyhmä työn alkuvaiheessa ovat kirkon papit ja muut työnte-kijät puolisoineen.

7. NAMIBIA: Hyödynsaajat: Tärkein kohderyhmä on kirkon papit ja muut työntekijät puolisoineen. Mukana on myös kirkon aktiivisia maallikkopariskuntia. Kohderyhmänä ovat edelleen seurakunnissa jär-jestettävien avioparitapahtumien osallistujat. Muita kohderyhmiä ovat uusittavana olevan 'Avioliittoon aikovien oppaan' myötä nuoret pariskunnat, ja lopullisina hyödyn saajina ELCIN kirkon jäsenet ylipään-sä. – Yhteensä kurssien osanottajia on ollut 422: a) varsinaiset avioparikurssit (peruskurssi, jatkokurssi, kouluttajakurssi, eläkeläiskurssi) 238, joista 212 pappispariskunnista; b) erityisseminaarit 152, ja

c) pappien puoliset -kurssi 32. - Kurssilla käyneiden ihmisten kautta ”epäsuoria” hyötyjiä, perheiden jäseniä on luultavasti tuhansia; lisäksi seurakuntavierailuilla, kirkon tapahtumissa yms. on tavattu paljon ihmisiä perhetyön edustajina. – **Oletettuja muutoksia:** Kursseilta saadun palautteen perusteella on tapahtunut avioliittoja kahlitsevien tabujen (esim. seksuaalisuus, vaikenemisen kulttuuri, perheväkivalta) murtumista; keskusteluun ja kuuntelemiseen perustuva kommunikointi on myös parantunut, ja perheissä tasa-vertaisen kumppanuuden ymmärtäminen on kohentunut.

8. ANGOLA Hyödynsaajat: IELA-kirkko toivoo hankkeen avulla voivansa auttaa paitsi työntekijöitään myös laajalti seurakuntalaisia ja koko sodasta kärsinyttä yhteisöä.

9. BOTSWANA Hyödynsaajat olisivat ensi alkuun kirkon työntekijät perheineen, kirkon oppi-laitosten ja edelleen muidenkin oppilaitosten opiskelijat, yleisemminkin kirkon jäsenistö ja viime kädessä yhteisö kaikkineen.

10. NEPAL: Hyödynsaajat ovat 50 pariskuntaa (pastoreita ja muita yhteisön johtajia) viidessä läänissä (regions) ja heidän kauttaan kyseisten alueiden ns. tavalliset ihmiset. Vaikutuspiirissä on miehiä ja naisia, tyttöjä ja poikia, vammaisia ja vähemmistöryhmiin kuuluvia maan viiden läänin alueelta. **Oletettuja muutoksia:** 1) Suhteet puolisoihin, lapsiin ja muihin perheenjäseniin paranevat; 2) Avioliittoon ja perheeseen liittyvät vuorovaikutustaidot paranevat ja näitä taitoja opitaan myös muiden auttamiseksi; 3) Perheen ristiriidoista kärsiville tarjotaan apua (esim. perheväkivalta, puolison määräysvalta-asiat, hiv ja aids ym. terveystyöskymykset, jne.).

11. THAIMAA: Hyödynsaajat ovat Luther Seminary in Thailand:in (LST) opiskelijat, jotka valmistuvat kirkon työntekijöiksi; Seurakuntien ja kirkon eri osastojen työntekijät perheineen; Seurakuntalaiset (kirkossa tällä hetkellä n. 3000 jäsentä); Diakoniaprojektien tavoittamat ihmiset: Armonkodin äidit, aids-työn tavoittamat perheet, vanhustyön tavoittamat vanhuksat perheineen, kummilapset perheineen (250 kummilasta), kirkon oppilaskodin lapset perheineen (45-paikkainen oppilaskoti); Laksin sielunhoitokeskuksen (counseling center) asiakkaat ja työntekijät.

12. KAMBODZHA: Hyödynsaajat ovat yli kymmenestä eri kirkosta valitut, yhteensä noin 15 pariskuntaa, jotka ensi vaiheessa (2013) käyvät perhetyön kouluttajakurssin (TOT). Hyödynsaajia ovat edelleen näiden seurakuntien tai kirkkojen seurakuntalaiset ja jäsenperheet. CEPA-järjestön verkoston avulla voidaan tavoittaa suuri määrä raamattukouluista valmistuneita evankelijoita ja pastoreita ja heidän kautta suuri määrä seurakuntia tai kirkkoja.

13. SINGAPORE: LCC-kirkon seurakuntien työntekijät ja muut vastuunkantajat ovat ensisijainen **hyödynsaajaryhmä**. Kohderyhmiä ovat myös kirkon lähetystyön kohderyhmät Kambodzhassa ja Manner-Kiinassa.

14. TAIWAN: Seurakuntien työntekijät ja maallikkojäsenet (TOT-koulutus) ovat **ensisijainen hyödynsaajaryhmä**. **Oletettuja muutoksia:** Ohjelman kautta parannetaan seurakuntien työntekijöiden valmiutta käsitellä aiheita, joista on ko. kulttuurissa vaikea keskustella. Koulutus parantaa kouluttajien ja kurssien osallistujien ja heidän perheidensä kommunikaatiotaitoja, taitoja käsitellä ongelmia ja ennaltaehkäistä perheyhteyden heikentymistä. – Kohderyhmää ovat myös seurakuntien nuoret.

15. HONG KONG – Manner-Kiina: a) Hong Kongissa **hyödynsaajaryhmänä** ovat huumenuoret ja erityisesti heidän perheidensä jäsenet. b) Manner-Kiinassa kohderyhmänä ovat teologisten seminaarien opiskelijat ja heidän kauttaan laajemmin seurakuntalaiset.

Osa C. Toteutus - Implementation

6. Toiminta hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi - Strategy to achieve the Project Purpose

6.1 Valittu lähestymistapa - Selected Approach

What is the selected approach of your project? Tick as appropriate:

Voimavarojen kasvattaminen - Capacity building	☒
Vaikuttamistoiminta - Advocacy	☒
Voimaannuttaminen - Empowerment	☒
Koulutus - Training	☒
Palvelujen tuottaminen - Service delivery	☐
Rakentaminen - Construction	☐
Oppiaineiston tarjoaminen - (Teaching) material support	☒
Valmistautuminen onnettomuuksiin - Disaster preparedness	☐
Muu, mikä - Other, specify:	☐

Briefly explain why the selected approach is the most effective way of addressing the main problem described above.

6.2 Tulokset – Toiminta – Mittarit - Results – Activities – Indicators

→ [Katso liite: Ongelmapuun käänöpuoli eli ”Hyvien hedelmien puu”]

Specify the project's results and activities, and their indicators, by filling in the following chart.

TULOKSET JA TOIMINTA - RESULTS & ACTIVITIES	MITTARIT - INDICATORS
TULOS 1 Kumppanilla on kattavasti perhetyön kouluttajia	
Toiminta 1.1 Perustason kurssitus	
Toiminta 1.2 Kouluttajien koulutus	
Toiminta 1.3 Koulutettujen tukitoimet yms.	
TULOS 2 Ympäristöön sovellettua koulutusaineistoa on saatavilla	
Toiminta 2.1 Aineiston tuottaminen	
Toiminta 2.2 Aineiston käänöminen	
TULOS 3 Kumppanin työssä perhetyö on läpileikkaavassa asemassa	

Provide the Annual Work Plan (activity timetable) as an annex.

LIITTEENÄ:

- Hankkeen ulkomaanmatkojen toteutuma / suunnitelma 2010-2014
- Palmujen tekemien perhetyön opetusaineisto-kirjojen saatavuus -kaavio (vuoden 2014 alkaessa)

7. Involvement of the Focus Groups in the project implementation

- Describe how the focus groups participate in the project implementation. Give special attention to the most vulnerable groups.

8. Hankkeen hallinto – tehtävät ja vastuut

- Project management – roles and responsibilities

8.1 Hankkeeseen osallistujien tehtävät

- Roles of project organizations - How are the responsibilities of implementation, monitoring and project management divided?

Mikä on Lähetysseuran osuus hankkeessa?

- What kind of role FELM is expected to take?

- Toimijoina Suomessa ovat Palmujen lisäksi Riitta Laakio (2010- maaliskuun loppuun 2012), Kari Salonen (2012 huhtikuusta alkaen) esimiehenä sekä lisäksi Perhetyön ohjausryhmä.
- Jokaisessa maassa on vastuuhenkilöitä kulloisenkin yhteistyökumppanin nimeäminä; he järjestävät ja havainnoivat työtä, järjestävät kurseja ym. opetustilanteita, jne.
- Kunkin työalueen budjetista pyritään kattamaan perhetyön paikalliset kulut; Palmujen matkoihin liittyvät kulut maksetaan hankkeen Suomen-budjetista.

8.2 Hankkeen paikallinen hallinnointi

- Local Project Management - Explain the management structure of the project. Provide a project organisation diagram as an annex. - Describe the information sharing mechanisms between staff members in the project (e.g. who should report to whom, weekly/monthly meetings etc.).

- Tavoitteena on luoda paikallinen rakenne perhetyötä varten, yhteyshenkilö kussakin maassa ja muu tarvittava, esim. työryhmä tms.

1. VENÄJÄ: Perhetyö kuuluu osana Inkerin kirkon diakoniatyöhön. Diakoniatyön osastolla on oma nais- ja perhetyön toimikunta, joka kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa. Kokouksessa tehdään suunnitelmat ja budjetti vuodelle ja päätetään kurseista ym. tapahtumista. - Yhteyshenkilö Suomeen päin on Elina Heikkilä. – Tiedon välittäminen seurakuntiin on ongelmallista. Tiedot helposti jumittuvat jonnekin ”väliportaaseen”, tämä vaatii jatkuvaa kyselyä viestien perille menosta.

2. VIRO: Tavoitteena on luoda paikallinen rakenne perhetyötä varten, yhteyshenkilönä alkutilanteessa Pia Ruotsala ja EELK arkkipiispa Andres Pöder. - Työtä kartoittava työryhmä: arkkipiispa Andres Pöder, perhetyön koordinaattori Pia Ruotsala, Hanna Vseviov (sosiaaliministeriö), Ove Sander (Teologinen Instituutti, rehtori/ dekaani), Urmas Viilma (EELK:n kansleri), Kaia Kapsta (Viron Kirkkojen Neuvosto), Avo Üprus (EELK:n diakoniajohtaja), Mati Sinisaar (Peetelin sosiaalikeskus, katulapsityö), Eha Kraft (Lapsi- ja Nuorisotyön Yhdistys, LNÜ), Mari Paenurm (Tarton perhekoulu), Pille Murrik (perheterapiakouluttaja), Arho Tuhkru (EELK:n ulkosuhteet), Pentti Suihkonen (pappi, avioparikouluttaja), Merle Liblik (EELK Hagerin srk:n perhetyön edustaja), Priit Humal (Tarton perhetyö) ja Annika Laats (EELK Ristin srk:n khra / surutyö lapsensa vauvana menettäneiden parissa).

Hallintorakennetta ei vielä ole olemassa ja projekti alkaa 1.1.2013, jolloin aletaan suunnitella hankekaaviota sekä työn organisointia.

3. ISRAEL / Palestiinalaisalueet:

a) Messiaaniset juutalaiset: Hanketta johtaa Machaseh-järjestön johtaja Lena Levin.

b) Etiopialaisten seurakunnat: Johtuen etiopialaisseurakuntien kovin sirpaleisesta toiminta-kentästä perhetyön vastuu jakautuu yksittäisille seurakunnille, käytännössä niiden johtajille.

c) Palestiinalaiskristityt: Toiminnasta vastaa Diar Consortiumin Young Families –ohjelman johtaja, Mrs. Raida Mansour. Hänellä on työssään Pastor Mitre Rahebin tuki.

4. ETIOPIA: Projektista vastaa Lähetysseuran paikallisen yhteistyökumppanin Mekane Yesus -kirkon seurakuntatyön osaston (Department for Mission and Theology, DMT) alainen Perhe-työn toimisto (Office for Family Issues). Työtä johtaa pastori Geneti Wayessa, joka on suorittanut MTh -tutkinnon

Englannissa. Perhetyön siirtyessä asteittain lähemmäs ruohonjuuritasoa työstä vastaavat paikalliset hiippakunnat ja edelleen paikallisseurakunnat omien hallintojärjestelmiensä kautta. Lähetysseuran puolelta projektista vastaa aluepäällikkö.

5. TANSANIA: Projektia hallinnoidaan Tumainin yliopiston Iringan yksikön hallintojärjestelmien mukaisesti. Vastuuhenkilönä toimii Rev. Anthony Kipangula.

6. MALAWI: Perhetyöstä vastaa kirkon keskusvirasto.

7. NAMIBIA: Ylempi esimies on kirkon pääsihteeri Eliakim Shaanika. Työ on koulutus- ja kasvatuosaston alaista, lähiesimies on osastonjohtaja Philippus Henok. Kirkkohallituksen nimeämässä johtokunnassa on 5+2 jäsentä. Johtokunnan hiippakuntajäsenet (2) ovat yhteyshenkilöitä hiippakuntiinsa. Perhetyön toimiston työntekijät: 2007–2010 Hankelat, kesäkuusta 2010 alkaen Rev. Eeva-Liisa Shitundeni siihen asti, kun jatko-opinnoissa oleva Rev. John Haufiku on käytettävissä (arviolta vuoden 2013 alusta).

8. ANGOLA: Hankkeesta vastaa IELA-kirkko piispa Tomas Ndawanapon johdolla. Hankkeen toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että Namibian ELCIN-kirkon perhetyö (EFM) aktiivisesti tukee Angolan kirkkoa uuden työmuodon rakentamisessa ja kehittämisessä.

9. BOTSWANA: Hankkeesta vastaa Botswanan ELCB-kirkko, mahdollisesti Namibian ELCIN-kirkon perhetyön avustuksella. Lähetysseuran taloudellinen tuki perhetyölle olisi tarpeen.

10. NEPAL: Projektista vastaa Lähetysseuran paikallisen yhteistyökumppanin Leadership Training Department of National Churches of Nepal, LTD-NCFN, oman hallintojärjestelmänsä kautta. FELM:in puolelta projektista vastaa aluepäällikkö. Paikallisen kumppanin puolelta projektia johtaa koordinaattorina Mr. Manoj Pradhananga, MDiv. Yhteistyökirkot tai järjestöt raportoivat koordinaattorille perhetyön edistymisestä kullakin kohdealueella. Yhteydenpito ja raportointi: käytetään apuna puhelinta ja sähköpostia.

11. THAIMAA: Aluksi LST:n puolelta yhdyshenkilönä oli Suvimarja Rannankari-Norjanen, mutta tarkoitus on ollut siirtää tämä tehtävä Monduree Kusawadeelle (Dean of Studies at the LST). – Muissa Perhetyön tukiohjelmaan liittyvissä asioissa yhteyshenkilö oli Leena Helle kotimaahan paluuseensa (2012) asti. Tarkoituksena on ollut kartoittaa vaihtoehtoja mahdollisen tukiohjelman laajemmalle toteuttamiselle (kirkon diakoniaosasto, ELCT:n Counseling Centre, seurakunnat) ja siirtää vähitellen yhteydenpitovastuu paikallisille työntekijöille. Helteiden palattua Suomeen koko perhetyön kuvio Thaimaassa on hyvin avoin. Diakoniaosaston työntekijä Mr. Paitoon on hyvin kiinnostunut perhetyöstä, mutta kirkko ei ole nimennyt häntä vastuuhenkilöksi.

12. KAMBODZHA: Perhetyöstä vastaa hallinnollisesti LCC-kirkko, käytännössä yhteiskristillinen perhetyön komitea. Kambodzhan perhetyön komitean jäsenet ovat Singaporen LCS-kirkon lähetysjohtaja Mrs. Sally Lim puheenjohtajana, Pastor Joseph (Keo Thuy), Rev. Anne Mette Jürgensen (Danmission), Leena Waismaa (tai aluepäällikkö Pauli Rantanen, FELM), LCC:n paikallinen vastuuhenkilö Pastor Daniel Orn sekä LCC:n hallintoasiain työntekijä Mr. Sous Sophal.

13. SINGAPORE: LCS-kirkon piispa Terry Lee ja lähetysjohtaja Sally Lim ovat ensisijaiset vastuuhenkilöt. Vuoden 2013 kesään asti Kaija ja Tapio Karjalainen toimivat osittain myös perhetyössä Singaporen kirkon thai-seurakunnan työyhteydessä.

14. TAIWAN: [Perhetyöstä yleisesti:] LCT-kirkon perhetyöstä vastaa pastori Chen Hui-Long. Hän on tutkinut Taiwanissa muiden perhetyön toimijoiden palveluita ja alkanut kehittää kirkon perhetyöhön selkeää rakennetta, että mahdollisimman monet voisivat osallistua koulutukseen. Kirkon seurakunnissa järjestetään perhetyön kurseja, joiden vastuuhenkilöinä ovat Jouni ja Tuija-Riitta Heiskanen. - [Perhetyön kouluttajakoulutuksesta:] China Lutheran Seminary vastaa TOT-koulutuksen järjestämisestä. Seminaarin vararehtori, Mr. Joseph Lu on aktiivisesti suunnittelemassa perhetyön koulutusta ja opetusaineiston käännöstyötä tarvittaville eri kielille.

15. HONG KONG – Manner-Kiina: a) Hong Kongissa vastuuhenkilö-yhteyshenkilö on Mrs. Ethel Witting-Chow. Tavoitteena on, että Lähetysseuran työntekijät jatkossa olisivat aktiivisia tämänkin työmuodon kehittämisessä. b) Manner-Kiinan perhetyön vastuuhenkilö on Kiinan aluepäällikkö tai hänen nimeänsä henkilö.

8.3 Yhteistyö ja verkostoituminen muiden paikallisten toimijoiden kanssa -

Cooperation and coordination with other organisations / institutions in the area

- Describe how you relate to other actors (other NGOs, churches, local government etc.) in the field of the project.

1. VENÄJÄ: Alkuvaiheessa on pääasiassa toimittu pääasiallisesti kirkon omien työntekijöiden kanssa. Osallistujia tapahtumissa on ollut joskus myös ns. vapaista suunnista. - Suomesta on ollut jo aiempinakin vuosina alan asiantuntijoita pitämässä kursseja.

2. VIRO: Yhteistyökumppanit liittyvät hankkeeseen monimuotoisesti.

- Viron sosiaaliministeriön perheosaston kanssa pyritään kehittämään yhteistä vaikuttamistyötä ja viemään työ myös paikallistasolle eri kunnissa, joissa kirkko ja valtio toimivat verkostona perheiden hyvinvoinnin puolesta.
- Viron Kirkkojen Neuvoston etiikan osastolla on tehty pitkään raskaus- ja aborttineuvontaa sekä PREP-parisuhdekoulutus, joita pyritään saamaan laajempaan käyttöön. Kaia Kapsta toimii EKN:n (Eesti Kikude Nõukogu) yhteyshenkilönä ja hänen asiantuntemustaan hyödynnetään EELK:n perhetyön ohjaustyöryhmässä.
- Evankelisen Allianssin alaisuudessa toimii avioliittotyön ryhmä, jossa Pia & Tero Ruotsala ovat mukana ja jonka kautta pyritään saamaan parisuhdekoulutusta eri puolille Viroa.
- Viron Perheterapia -koulutus (Pille Murrik), Teologinen Instituutti (Ove Sander) ja Tarton Teologinen Akademia (Lea Saar) verkostoituvat ja luovat koulutusväyliä sekä perheterapeuteille että teologeille kristilliseltä arvopohjalta tapahtuvan perheterapian tarjoamiseksi yhä useammalle virolaiselle.
- EELK:n seurakunnat ja rovastikunnat toimivat omalla alueellaan perhetyössä. Hyviä perhetyön muotoja tullaan mallintamaan ja hyödyntämään, esimerkiksi Ristin seurakunnan perhetyötä lapsensa vauvana menettäneiden perheiden parissa. Myös jäsenmäärän kasvua aktiivisella perhetyöllä saavuttaneet seurakunnat on kutsuttu yhteistyökumppaneiksi (esim. Viljandin Jaani, Harju Risti ja Tallinnan monet seurakunnat).
- Suomen kirkko ja perheneuvoja-emeritukset tarjoavat tarvittaessa mentorointia ja ohjauksellista tukea.
- Suomen Lähetysseuran Perhetyön ohjausryhmä, Janne Hassinen
- Suomalaisia järjestöjä ja kumppaneita (Mennään Eteenpäin/Asko ja Leena Peltola, NMKY, Kansan Raamattuseura/Anu Mattsson, Jaakkiman Opiston avioparikoulutus/Eeva ja Pentti Suihkonen)

3. ISRAEL / Palestiinalaisalueet:

a) Messiaaniset juutalaiset: Machaseh-järjestön johtaja Lena Levin on avainasemassa luotaessa yhteyksiä eri seurakuntiin. - Honkakarim pariskunta voi toivottavasti olla mukana perhetyössä (kaikkien tässä mainittujen a+b+c -ryhmien parissa) päästyään työalueelle.

b) Etiopialaisten seurakunnat: Pastori Brille Jerusalemissa on vanhastaan avainhenkilö, jolla on toimivat yhteydet myös hepreankieliseen messiaanisten pastorien yhteisöön. Etiopialaisten seurakuntien keskinäinen yhteistyö on ongelmallista. Mahdollisia johto- ja yhteyshenkilöitä ovat pastori Rivka Ayeline (Natania), pastori Zechariah (Haifa) ja pastori Tal (Jerusalem).

c) Palestiinalaiskristityt: Betlehemin Diar Consortiumin ja myös Young Families -ohjelman piirissä kolmessa eri toimintapisteessä on osallistujia useista eri kirkkokunnista: luterilaiset, anglikaanit, kreikkalais-ortodoksit, katoliset ja ”latinalais-katoliset”.

4. ETIOPIA: EECMY-kirkon perhetyö palvelee jossain määrin myös muita evankelisia kirkkoja Etiopiassa. Kouluttajakursseilla on ollut joitakin muidenkin kirkkojen pariskuntia. Yhteistyötä on myös Etiopian sosiaali- ja työvoimaministeriön kanssa, jonka perustamassa perheasiain komiteassa pastori Geneti on jäsenenä. Palmujen tekemä Perhetyön kouluttajan käsikirja on annettu sosiaaliministeriöön, joka on kiitellyt Mekane Yesus -kirkon urauurtavaa työtä perhetyön saralla. – EECMY:n perhetyön työryhmään kuuluvat myös SEKL-lähetit Helena ja Tapio Räisänen.

5. TANSANIA: Hanke on osa laajempaa Tomainin yliopiston Iringan yksikön “Kulttuurien muuttaminen” (Changing Cultures) projektia. Muut yhteistyökumppanit ovat ELCT-kirkko ja paikalliset valtion viranomaiset, joille raportoidaan hankkeen toiminnasta. Verkostot ja yhteistyökuviot ovat jo vahvat aikaisemman hiv-aids -projektin jäljiltä.

6. MALAWI: Alkuvaiheessa toimitaan pääasiallisesti kirkon omien työntekijöiden kanssa. Koulutustukea toivotaan saatavan Tansanian ELCT:ltä. Pastori Kipangula voisi ehkä vaimonsa kanssa käydä koulutamassa malawilaisiakin?

7. NAMIBIA: Verkostoitumista on tapahtunut esim. kursseilla olleiden katolisten ja muiden kirkkojen ihmisten kautta. Campus Crusade for Christ -järjestön kanssa on ollut kanssakäymistä, ja Council of Churches in Namibia (CCN) -järjestön kautta on luotu yhteyksiä.

8. ANGOLA: IELA-kirkolla on hyvät suhteet Namibian ELCIN-kirkkoon. Ainakin alkuvaiheessa tärkein verkostoitumisen suunta on Namibian ELCIN-kirkon perhetyö (EFM) ja sen kautta muut mahdolliset sikäläiset yhteistyötahot.

9. BOTSWANA: Jotta Botswanan ELCB-kirkon perhetyö pääsisi alkuun, olisi järkevää luoda yhteistyösuhteet ELCB:n ja Namibian ELCIN:in välillä. Tähän olisi käytännön mahdollisuuksia vuoden 2013 alettua, kun Rev. John Haufiku (toivon mukaan) aloittaa työnsä Namibian kirkon perhetyöstä vastaavana.

10. NEPAL: Yhteistyöstä ja yhteistoiminnan järjestämisestä vastaa työryhmä, jossa on edustus erilaisista kirkoista/järjestöistä. Työryhmä vastaa sekä suunnittelusta että projektin toteutuksesta.

11. THAIMAA: Yhteistyön ja verkostoitumisen mahdollisuuksia tutkitaan, jotta ei tehtäisi päällekkäistä työtä muiden toimijoiden kanssa.

12. KAMBODZHA: Perhetyöstä vastaava komitea edustaa useampia paikallisia kirkkoja ja järjestöjä. Koulutettavat pariskunnat ovat yli 10:stä eri kirkosta tai järjestöstä.

13. SINGAPORE: Singaporen LCS-kirkolla on hyvät yhteistyökanavat paikallisesti ja monia kanavia kirkon lähetystyössä paitsi Kambodzhassa ja Manner-Kiinassa myös Thaimaassa ja Mongoliassa.

14. TAIWAN: Yhteistyön ja verkostoitumisen mahdollisuuksia tutkitaan. Taiwanissa on runsaasti erilaisia kansalaisjärjestöjä, joista osa varmasti tekee (tai tukee) myös perhetyötä. Verkostoitumalla voidaan yhdistää voimat. – China Lutheran Seminary’n vararehtori, Mr. Joseph Lu on ollut hyvin aktiivisesti verkostoitumassa perhetyön asioissa Kaakkois-Aasian eri maiden suuntiin. Hänen toimeksiannostaan Palmujen Perhetyön käsikirja on käännetty useammalle eri kielelle: mandariini-kiina, vietnam, indonesia ja tagalog (Filippiineillä).

15. HONG KONG – Manner-Kiina:

a) **Hong Kongissa** verkostoitumiseen on loistavat mahdollisuudet teologisen seminaarin (Lutheran Theological Seminary, LTS) kautta.

b) **Manner-Kiinan** perhetyötä ajatellen olisi järkevää hyödyntää yhteyksiä, joita Taiwanin LCT-kirkolla ja Taiwanin luterilaisella seminaarilla (CLS) on Manner-Kiinaan, ja toisaalta yhteyksiä, joita Singaporen LCS-kirkolla on lähetyskohteissaan Manner-Kiinassa.

9. Hankkeen talousarvio ja talouden valvonta

- Project Budget & Financial Control

9.1 Hankkeen talousarvio - Project Budget

ARVOIDUT KULUT	YEAR I 2010	YEAR II 2011	YEAR III 2012	YEAR IV 2013	YEAR V 2014
Toimintakulut	21.600	23.100	27.100	25.100	20.000
Palkka- ym. kulut	111.521	115.455	97.864	99.750	101.866
TOTAL IN EURO	133.121	138.555	124.964	124.850	126.866

Talousarvion valuutta: Euro.

Do you receive funding from other donors for the project? If yes, where from? What is the local / community contribution to the project? What is the total budget value of the project (FELM, other donors and local contribution)?

9.2. Taloudellinen valvonta - Financial Control

- Where, how and by whom will the accounting for the project take place? - Explain your system of financial monitoring and control.
- Who will be responsible for arranging the project's external audit?

Hankkeen yhteistyökumppanit kussakin maassa toimivat omissa toimintaympäristöissään niiden järjestelmien puitteissa. SLS:n aluepäälliköt vastaavat tarpeen mukaan paikallisesta valvonnasta.

10. Riskien arviointia - Risk Assessment

- What factors might prevent the purpose of the project from being achieved? Include both internal (within the organisation) and external causes. How do you intend to tackle these obstacles? - Describe the potential negative effects of the project itself (e.g. equality of opportunity, workload of women, situation of HIV and AIDS sufferers, environment, any conflicts etc.).
How do you plan to minimise these risks?

1. VENÄJÄ: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Perhetyön paikallisia asiantuntijoita ja vastuunkantajia on ehdottomasti liian vähän. Heidän puutteensa Venäjällä on päivänselvä. Perhetyö on ollut tähän asti suurimmaksi osaksi (Suomesta tulevien) suomalaisten varassa. Koulutus pitäisi saada pa-peille säännölliseksi opetusaineeksi kirkon teologiseen instituuttiin, jotta se voisi kantaa laajem-malti hedelmää laajassa Venäjän maassa. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Venäjän valtava laajuus ja kalliit matkat ovat yksi vaikea tekijä osallistumiseen. Kirkon taloudellinen tilanne asettaa monenlaisia rajoja. Myös perhetyön arvostus tai ennakkoluulot pappien taholla vaihtelevat.

2. VIRO: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Hankkeen suurin uhka voi olla negatiivinen asenne työtä kohtaan EELK:ssa ja virolaisessa yhteiskunnassa. Koska Viron kirkko kamppailee talousongelmien ja jäsenkadon paineessa, voidaan uusi työmuoto kokea uhkana ja kirkon ydinosaamisesta liian kaukana olevana asiana. Tätä uhkaa voidaan lieventää lisäämällä työstä tiedottamista ja säännönmukaisella asenteenmuokkaamisella esim. papiston päivillä ja menemällä eri puolille Virola kertomaan työn tavoitteista ja sisällöistä. Työ tarvitsee puolestapuhujia ja näistä tärkein on arkkipiispa Pöder, jonka oma innostus perhetyöstä varmasti tarttuu.

[Ulkoisia uhkatekijöitä:] Hankkeella voi olla negatiivisia vaikutuksia mm. niiden vanhempien kannalta, joiden lapsiin kohdistetaan lastensuojelutoimenpiteitä. Koska työ tapahtuu koko Virossa, se tuottaa matkustamisen myötä myös ympäristölle haittavaikutuksia. Mikäli vaikutustyön kampanjoinnissa käytetään yksityishenkilön (esim. hiv-positiivisen) kasvoja, voi hänelle koitua siitä haittaa. Työssä noudatetaan kristillisen etiikan periaatteita ja pyritään mahdollisimman vähäisiin haittavaikutuksiin suhteessa ympäristöön.

3. ISRAEL / Palestiinalaisalueet:

a) Messiaaniset juutalaiset: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Seurakuntien itsenäisyys merkitsee usein elämää ilman yhteyksiä toisiin seurakuntiin. Näin ollen yhteistyötä on vaikea saada aikaan. Yleinen ajattelutapa siitä, että 'me pärjäämme ilman ulkopuolisten apua/ohjausta' voi tulla esteeksi perhetyönkin opetustoimintaa ajatellen. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Israelin poliittinen ja yhteiskunnallinen, pysyvänluonteinen kriisitilanne heijastuu toki myös seurakuntiin.

b) Etiopialaisten seurakunnat: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Lähes kaikki etiopialaisseurakunnat ovat lähtöisin pastori Brillen ”Gideonin soihtu” -seurakunnasta. Näin ollen nämä siitä irtautuneet eivät näköjään voi luontevasti olla yhteistyössä entisen äitiseurakuntansa ja varsinkaan sen pastori-johtajan kanssa. Muidenkin keskinäinen yhteys on käytännössä hyvin vähäistä.

[Ulkoisia uhkatekijöitä:] Maan yleinen tilanne vaikuttaa kaikkeen.

c) Palestiinalaiskristityt: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Seurakunnat/kirkot ovat pieniä, maastamuutto kutistaa niitä entisestäänkin. Eri kirkkokuntien yhteistyö ei aina ole kovin yksinkertaista.

[Ulkoisia uhkatekijöitä:] Levottomuudet, aika-ajoin suoranainen sotatilanne, kulkurajoitukset ym. miehitukseen ja yleiseen poliittiseen tilanteeseen liittyvät vaikeudet ahdistavat kaikkia alueen ihmisiä, niin myös kristittyjä.

4. ETIOPIA: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Mekane Yesus -kirkko on melko johtajavaltainen, mikä joillakin alueilla (hiippakunnissa) vaikeuttaa perhetyönkin toteutusta. Uhkatekijä on myös mahdollisuus, että kirkon keskusvirasto ja sen perheasiain toimisto ei siirräkään työn toteutusta ”alemmas” hiippakuntatasolle, jolloin keskusjohtoisuus suuren ja laajalla alueella toimivassa kirkossa rajoittaa työn luonnollista laajenemista. – Perhetyön kouluttajakurssin käyneitä on jo melko runsaasti. Nyt on panostettava heidän tukemiseensa ja palvelumahdollisuuksien parantamiseen. Perhetyölle nimetyn budjetin puuttuminen lähes kaikissa hiippakunnissa voi tulla työn esteeksi, vaikka kouluttajakursseilla onkin määrätietoisesti pyritty löytämään keinoja toteuttaa ohjelmaa ilman ”ylempää” tulevaa budjettia. Tavoite on edistää perhetyötä seurakuntien omana toimintana, joka luonnollisesti rahoitetaan paikallisesti.

[Ulkoisia uhkatekijöitä:] Köyhän maan vähäiset mahdollisuudet minkään toiminnan itsekannattavuuteen, ja yleinen oppimattomuus. Paha aids-tilanne, heikot terveydenhuolto-olot. Asenneongelmat tapakulttuurien vaikutuspiirissä, esim. alentuva suhtautuminen tyttöjä ja naisia kohtaan, lähisuhteiden eräänlainen hyväksyminen, haitalliset tavat (naisten silpominen yms.). - Verkostoitumisen vähäisyys. Perhekulttuurin erittäin nopea muutos, suoranainen murros; kaupungistumisen tuomat haasteet.

5. TANSANIA: On vaikea nähdä mitään rakenteellisia riskejä, koska Tansaniassa projektin omistaa ja sitä hallinnoi Tumainin yliopisto. Aikaisemmat kokemukset osoittavat, että tämäntyyppisessä koulutus-hankkeessa (Capacity Building) tulokset ovat pelkästään myönteisiä.

6. MALAWI: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Työ on niin alkuvaiheessa, että on epävarmaa, lähteekö se oikeasti liikkeelle vaiko ei. Kaikki riippuu hyvin johtajavaltaisen kirkon ylimmän johdon asenteesta. Ellei piispa puolla tällaisen uuden toimintamuodon käynnistymistä, se ei sitten käynnisty.

7. NAMIBIA: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Taloudelliset uhkat köyhässä kirkossa ovat suuria, kirkko ei pysty vastaamaan tarpeisiin. Lähetysseuran taloudellinen tuki on jatkossakin toivottavaa, välttämätöntäkin. Henkilöresurssit ovat vielä rajallisia, pastori Haufikua kannattaa tukea alussa, jotta hän pääsee toimimaan juuri perhetyön tehtävissä, mihin hän hankkii koulutuksen. Hänellä on näkyä ja kykyä ja tietoa. Mutta kirkolla on paljon tehtäviä, joihin tarvitaan tekijää, eli helposti voi käydä, että hänet kiinnitetään muuhun työhön!

8. ANGOLA [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Kirkko on pieni ja sen voimavaroja ja vähäistä henkilökuntaa tarvitaan monella suunnalla. Kirkko on köyhä. Lähetysseuran taloudellinen tuki perhetyöllekin on elintärkeää, jotta työ voisi oikeasti alkaa ja löytää paikkansa kirkon työn kokonaisuudessa. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Angolan pitkällinen sotatilanne heijastuu vaikeuksina yhä, 10 vuotta sodan jälkeenkin. Väkivalta yhteiskunnassa ja lähisuhteissa, huumeet ym. päihteet, köyhyys ja oppimattomuus kukin vaikeuttavat perhetyönkin toteutusmahdollisuuksia mietittäessä.

9. BOTSWANA [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Kirkon sisäinen tilanteen kohennuttua voidaan toivoa, että perhetyön alkamisellekin löytyisi mahdollisuuksia. Kirkko on kuitenkin köyhä, uusiin avauksiin ei helposti löydy budjettia. Lähetysseuran taloudellinen tuki on välttämätön, jos tätä työtä halutaan Botswanassa edistettävän. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Botswanan hiv-aids -tilanne on hälyttävä, samoin perherakenteiden yleinen romahtaminen.

10. NEPAL: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Paikallisten toimijoiden kiireisyys, ajanpuute voivat haitata projektia. On tarpeen myös panostaa siihen, että projekti saa kirkkojen/järjestöjen hyväksynnän ja että ne myös käytännössä sitoutuvat projektiin. Haasteena on myös se, että projektin vaikutuspiirissä olevat todella panevat oppimaansa käytäntöön. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Maassa vallitsevat yhteiskunnallinen ja poliittinen epävakaus, levottomuudet, lakot yms.

11. THAIMAA: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Kirkon vastuuhenkilöiden kiireisyys ja toistaiseksi vähäinen sitoutuneisuus ohjelman toteuttamiseen. Yhteistyötahojen vähäisyys, verkostoitumiseen tottumattomuus. - [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Maan hälyttävä hiv ja aids -tilanne, seksiturismi-ilmion kielteiset heijastusvaikutukset koko yhteiskuntaan, myös kirkkoon.

12. KAMBODZHA: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Erilaisten ja erikokoisten kirkkojen/järjestöjen vastuuhenkilöt ovat hyvin eritasoisesti sitoutuneita alullaan olevaan perhetyöhön. Tarvitaan panostusta siihen, että kirkkojen johtohenkilöt havaitsevat uuden työn tarpeellisuuden, ja edelleen sitten sitoutuvat työhön. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Köyhässä maassa kurssien tms. järjestäminen on haasteellista, kun järjestävät seurakunnat eivät välttämättä kykene osoittamaan toiminnalle budjettia. Osallistujat, hekin perin köyhiä, eivät ehkä kykene maksamaan tarpeellisia osallistumiskuluja. – Maan vaikea lähimenneisyys (1970-luvun hirmuhallinto) tuntuu edelleen perheiden tai sukujen hoitamattomina haavoina. Haasteena on löytää oikeita tapoja perhehistorian käsittelyyn rakentavalla tavalla.

13. SINGAPORE: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Kirkon vastuuhenkilöiden kiireisyys ja vasta orastava kiinnostus perhetyöhön. Uhkatekijä thai-seurakunnan kohdalla on se, että Karjalaiset palaavat Suomeen 2013 ja on epävarmaa, miten heidän tekemänsä työ tulee jatkumaan. - [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Vähäinen vapaa-aika. Varakkaan maan ihmisten elintasotavoittelu saattaa vähentää kiinnostusta perhetyön tapaisiin toimintamuotoihin.

14. TAIWAN: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] Yhteistyökirkko LCT kärsii työntekijäpulasta, minkä vuoksi kahden henkilön panos kurssin pitämisessä voi olla liian suuri panos jopa alueellisella (rovastikunnallisella) tasolla. Selkeä uhkatekijä on se, että Heiskaset palaavat Suomeen 2013 ja on epävarmaa, miten heidän tekemänsä perhetyö tulee jatkumaan. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] Vähäinen vapaa-aika (työpäivät ja -viikot pitkiä) vaikeuttaa kurseille osallistumista. – Nuorten haluttomuus sitoutua avioliittoon/lapsiin. – Avointa keskustelua ehkäisevät tabut.

15. HONG KONG – Manner-Kiina: [Sisäisiä uhkatekijöitä:] a) **Hong Kongissa** Lähetysseuralla ei näinä vuosina ole ollut lähetejä, joiden toimenkuvaan perhetyö kuuluisi. Ethel Witting ei koe saaneensa tukea perhetyössä. b) **Manner-Kiinassa** myös työn alkuunpääsy on vaikeata, ellei perhetyötä nimetä kenenkään vastuualueeksi. [Ulkoisia uhkatekijöitä:] a) **Hong Kongissa** uhkatekijä on valtion suhtautuminen kirkon työhön tulevaisuudessa. Tähän asti ongelmia ei ole ollut. b) **Manner-Kiinassa** epävarmuustekijä on valtion ja alueellisten viranomaisten suhtautuminen kirkolliseen työhön. Kiinan valtava laajuus vaikuttaa työn mahdolliseen laajentumiseen. Samoin seurakuntien taloudellinen tilanne asettaa rajoja.

11. Kestävyys - Sustainability

- How do you ensure that the results of the planned project will be lasting? Analyse 1) economical/financial, 2) institutional, 3) socio-cultural and 4) environmental aspects of sustainability. - Describe the project's phasing-out plan.
- If the activities are a continuation of a project that has been going on for several years, analyse why on going support is needed.

Pyrkimys kaikissa maissa olevien yhteistyökumppaneiden kanssa on saada perhetyö, perheeseen liittyvä opetus- ja kasvatustoiminta osaksi heidän tavanomaista, säännönmukaista toimintaansa. Tähän on myös hyvät mahdollisuudet eri maissa, joskin tilanne eri kumppanien kohdalla vaihtelee hyvinkin suuresti.

Tämä hanke on määräaikainen, mutta tavoitteena on nimenomaan tuottaa pysyviä ohjelmia tai toimintata-
poja paikallisten kirkkojen tai muiden yhteistyökumppaneiden työhön. Ratkaiseva kysymys on se, saa-
daanko koulutettua riittävä määrä paikallisia kouluttajia perhetyön tehtäviin.

12. Vaikutus - Impact

VAIKUTUS 1 Haavoittuvassa asemassa olevien tilanne on kohentunut	
Toiminta 1.1 Koulutusongelmien havaitseminen	
VAIKUTUS 2 Perheyhteisön kaikki jäsenet voivat paremmin	
VAIKUTUS 3 Tasapainoiset perheet ovat hyvänä esimerkkinä lähiyhteisöissään	

- Keskipitkällä aikavälillä, esim. 5-10 vuoden kuluttua, hyvinvoivien, vuorovaikutustaitoisten pariskunti-
en ja perheiden määrä on merkittävästi lisääntynyt. Nuoret saavat nykyistä useammin ja paremmin ohja-
usta seurustelu- ja perheasioissa. Aids-tilanne on kohentunut. Tyttöjen ja naisten asema on parantunut.

- Mahdollisia kielteisiä vaikutuksia ovat esim. koulutettujen naisten avioerot, naimisiinmenoiän nousu
koulutettujen parissa, jne.

- How do you expect the project to reduce poverty? Pay special attention to vulnerable groups such as women, children, minorities and people
with disabilities. - Do you expect the project to have impact on any policies or practices in the region/province/nationally (e.g. changes in legisla-
tion, new rules for service delivery mechanisms etc.)? - What do you think project's long-term effect on the environment will be?

- Perhe on hyvä paikka opetella ympäristöystävällistä elämää ja toimintaa. Tyttöjen ja naisten aseman ko-
hentueessa voidaan entistä paremmin kiinnittää huomiota mm. vammaisten ja erilaisten syrjittyjen väestö-
ryhmien asemaan.

- Etiopian esimerkki rohkaisee näkemään mahdollisuuksia siihen, että kirkon työ voidaan nähdä myös
valtion tai yhteiskunnan toiminnan hyvänä esimerkkinä. Etiopian sosiaaliministeriön edustaja totesi:
”Mekane Yesus -kirkko on edennyt pitkälle tiellä, johon suuntaan mekin yhteiskunnan eri toimialoilla,
esim. kuntien valistustoiminnassa, haluamme edetä!”

Hankkeen vaikutukset Millennium-kehitystavoitteita silmälläpitäen;

Note which of the Millennium Development Goals (MDGs) the planned project contributes towards. Tick one of the MDGs as the main goal and
one to three others as secondary goals for the project.

Millennium-kehitystavoitteet (MDG)	Pää- tavoite	Toissijainen ta- voite
Tavoite 1: Eradicate Extreme Hunger and Poverty		
Tavoite 2: Achieve Universal Primary Education		
Tavoite 3: Promote Gender Equality and Empower Women	√	
Tavoite 4: Reduce Child Mortality		
Tavoite 5: Improve Maternal Health		
Tavoite 6: Combat HIV/AIDS, Malaria and other diseases		√
Tavoite 7: Ensure Environmental Sustainability		
Tavoite 8: Develop a Global Partnership for Development		

Osa D. Seuranta ja evaluaatio - Monitoring and Evaluation

13. Hankkeen seuranta - Project Monitoring

- How do you plan to monitor the project? - Explain what kind of data will be collected, how and by whom. Refer to the indicators in section 6.2.
- Palmut huolehtivat seurannasta 2011-2013 yhdessä paikallisten kumppanien kanssa.
- Odotetaan paikallisilta kumppaneilta tarkempia tietoja, esim. tilastotietoja yms.
- Haastatteluin havainnoidaan perheiden matkaa pahoinvoinnista hyvinvointiin.

14. Arviointi ja evaluaatio - Reviews and Evaluations - Do you plan to arrange a mid-term review of the project? - How and when will the evaluation of the project be arranged?

- Pilottivuosi on myös arviointiaikaa, selvitys tehdään tarvittaessa toimintavuosien aikana.
- Evaluaatio tehdään vuoden 2014 alkupuoliskolla.
- Evaluointi tehdään haastattelujen yms. muodossa projektin viimeisen vuoden aikana

Päiväys (viimeinen päivitys): 31.3.2014

Anna-Kaarina ja Matti Palmu

Hankesuunnitelman tekijä(t)

LIITTEET:

- Luettelo tehdyistä ja suunnitelluista ulkomaanmatkoista
 - Koulutusaineiston saatavuus eri kielillä -luettelo
 - "Ongelmapuu"
 - "Hyvien hedelmien puu"
-

Perhekasvatustyön tukiohjelma 2010–2014

LIITE: Anna-Kaarina ja Matti Palmun matkaohjelmia 2010–2014**2010**

1.	Tammi-maaliskuu 2010	Etiopia (ohjelman kohdemaana 1)
2.	Huhtikuu 2010	Venäjä (2)
3.	Syyskuu 2010	Thaimaa (3)
4.	Marraskuu 2010	Nepal (4)

2011 (*)

5.	Tammikuu 2011	Israel/Palestiinalaisalueet (5)
6.	Helmi-maaliskuu 2011	Hong Kong (6) Taiwan (7)
7.	Syyskuu 2011	Kambodža (8)
8.	Syyskuu 2011	Singapore (9)
9.	Lokakuu 2011	Thaimaa
10.	Marras-joulukuu 2011	Nepal

2012

11.	Helmi-maaliskuu 2012	Israel/Palestiinalaisalueet
12.	Huhti-toukokuu 2012	Tansania (10)
13.	Toukokuu 2012	Etiopia
14.	Elo-syyskuu 2012	Kambodža

2013

15.	Helmi-maaliskuu 2013	Nepal
16.	Toukokuu 2013	Kambodža
17.	Toukokuu 2013	Thaimaa
18.	Elo-syyskuu 2013	Israel/Palestiinalaisalueet
19.	Loka-joulukuu 2013	Tansania

2014

20.	Tammi-maaliskuu 2014	Nepal
-----	----------------------	-------

(*) 2011 LISÄKSI Marja ja Jussi Hankelan konsultaatiomatka:

21.	Syys-lokakuu 2011	Namibia (11) (missä mukana edustajat myös Angolan kirkosta)
-----	-------------------	--

LIITE: Opetusaineiston saatavuus vuoden 2014 alkaessa

Anna-Kaarina & Matti Palmu,

- 1) "Strengthening the Family – A Trainer's Handbook for Family Ministry",
 2) Learning together How to Strengthen the Family – A Participant's Book for Family Ministry

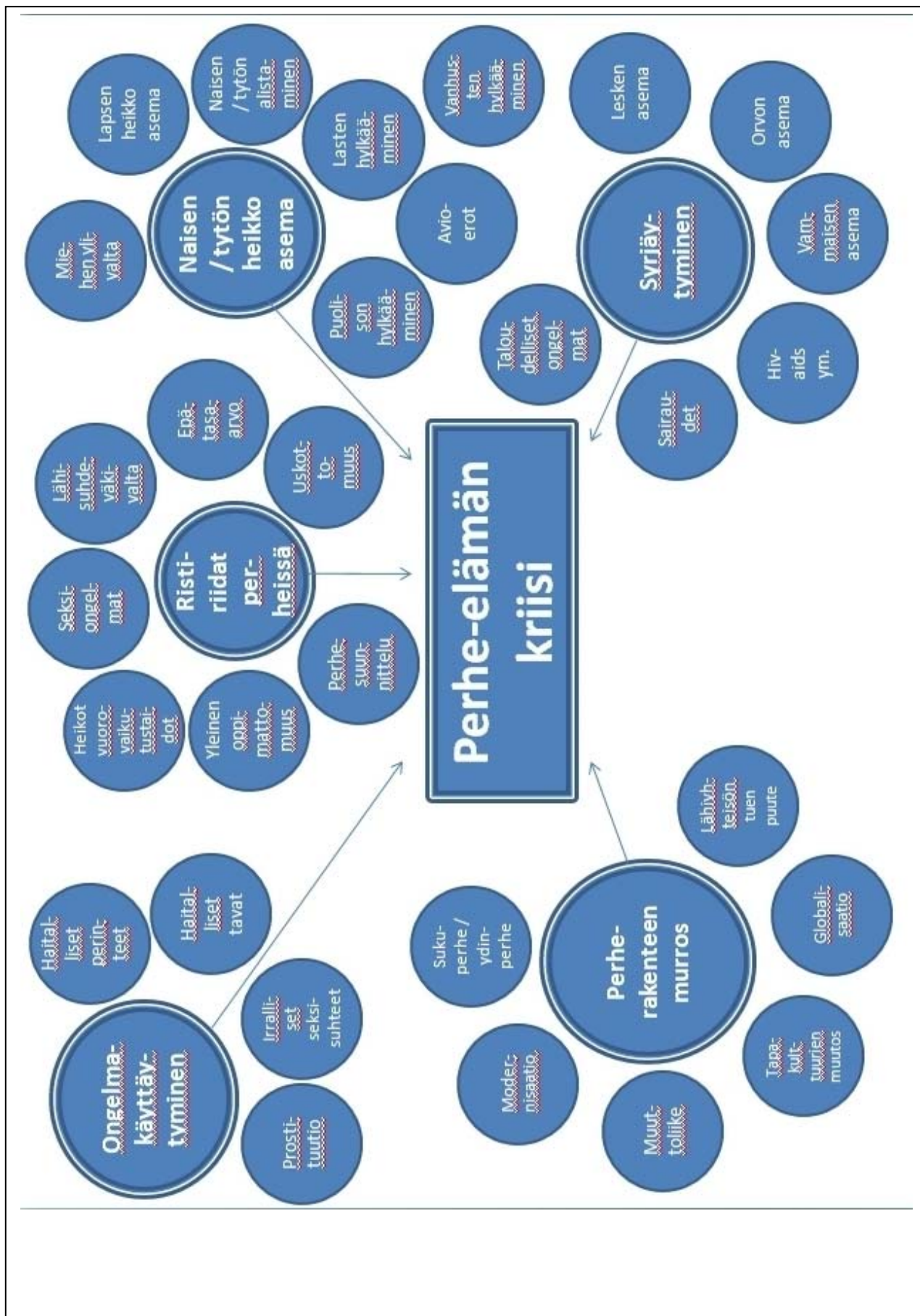
SAATAVUUS ERI KIELILLÄ 1-2014 - AVAILABILITY IN JANUARY 2014

(1) "Strengthening the Family – A Handbook for Family Ministry" - (Kouluttajan käsikirja)

(2) "Learning Together How to Strengthen the Family - A participant's Book for Family Ministry" (Osallistujan kirja)

	Language	Speakers (as 1 st language), millions	Printed	Number of Printed Copies	Ready trans- lated	Trans- lation in process	Translation planned
	Kieli	Puhujia (ensimmäisenä kielenä)	Painettu	Painos- määrä	Kään- netty	Käännös meneillään	Käännös suunnitteilla
1.	English	300-400	(1) 2006 (2) 2008	1.000 1.500			
2.	Amharic (Ethiopia)	17	(1) 2008 (2) 2009	3.000 1.800			
3.	Mand.Chinese (traditional)	885	(1) 2009	2.000			
4.	Russian	164	(1) 2010	200			
5.	Mongolian	5,2	(1) 2012	300			
6.	Oromo (Ethiopia)	25	(1) 2012 (2) 2012	1.000 3.000			
7.	Nepali	44	(2) 2012	1.000			
8.	Swahili (Tanzania)	5-10	(1) 2012	2.000			
9.	Khmer (Cambodia)	16-22	(2) 2013	1.000			
10.	Vietnamese	70-73			(1) 2012		
11.	Indonesian	20-30			(1) 2012		
12.	Mand.Chinese (simplified)				(1) 2012		
13.	Tagalog (Philippines)	49				(1) 2010-	
14.	Thai (Thailand)	60-64				(2) 2010-	
15.	Hebrew (Israel)	8	(1) 2013	500			
16.	Arabic	310				(1) 2013	
	TOTAL PRINTED			18.300			

LIITE: “Ongelmapuu”

LIITE: “Hyvien hedelmien puu”

